

UOBIČAJENA RJEŠENJA DISPOZICIJE OBJEKATA IZVEDENIH OD RAZLIČITIH GRAĐEVINSKIH MATERIJALA

5. predavanje

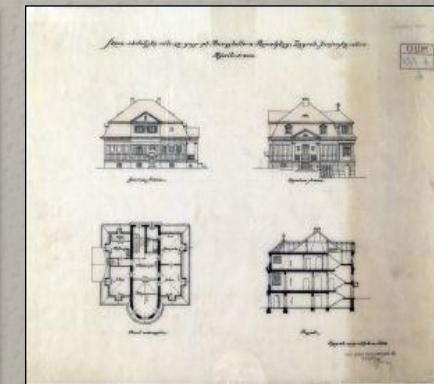
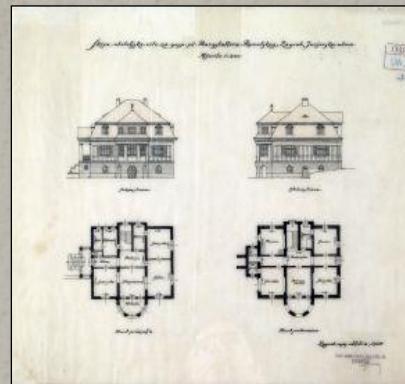
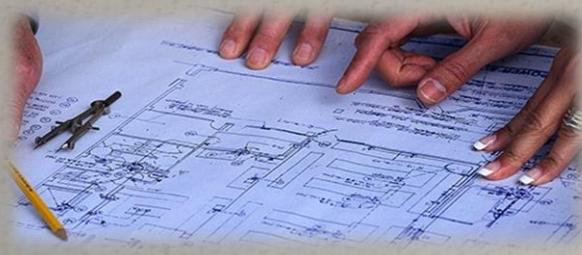
SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
GRAĐEVINSKI FAKULTET
PREDDIPLOMSKI STUDIJ
ZAVOD ZA KONSTRUKCIJE

UVOD U KONSTRUKTORSKO INŽENJERSTVO
UOBIČAJENA RJEŠENJA DISPOZICIJE OBJEKATA
IZVEDENIH OD RAZLIČITIH GRAĐEVINSKIH MATERIJALA

VODITELJI KOLEGIJA:
Prof.dr.sc. VLATKA RAJČIĆ, dipl.ing.grad.
Prof.dr.sc. IVICA DŽEBA, dipl.ing.grad.

UVOD

- dispozicija je crtež objekta koji u potrebnom broju tlocrta, presjeka i pogleda sadrži prikaz svih elemenata građevine s neophodnim kotama
- dispozicije objekata u građevini razlikuju se od ekvivalentnih crteža u arhitekturi
- u pravilu se na dispoziciji crtaju samo nosivi te masivniji pregradni i obložni elementi kako bi se izbjegla konfuzija i opterećenost crteža, pri čemu je potrebno kotirati sve mjerodavne osne i svjetle dimenzije elemenata i građevine
- stupanj razrade (detaljnog) dispozicije ovisi o razini projekta čiji je sastavni dio

UVOD

- rješavanje problema dispozicije jedna je od najinženjerskih faza u postupku projektiranja pojedine građevine
- za uspješno rješavanje dispozicije, pored znanja, potrebno je i iskustvo
- pravilno odabranom dispozicijom mogu se izbjegići mnogi problemi koji nastaju tijekom detaljnog proračuna konstrukcije, a posebice proračuna i izrade njenih detalja
- isto tako, manjkavosti načinjene pogrešno koncipiranim dispozicijom, teško je ukloniti na racionalan i inženjerski prihvatljiv način pa iste mogu znatno otežati proračun i izvedbu
- ovim uputama predstavljena su osnovna načela rješavanja problema dispozicije građevina načinjenih od različitih građevinskih materijala te su dana objašnjenja koja su se, iskustveno, pokazala kao najpotrebnija tijekom rada na predmetima konstrukterskog usmjerenja

UVOD

ULAZNI PODACI:

- urbanistički uvjeti
- mjerodavni sustav standarda
- potreba za osvjetljenjem
- potrebna granica temperature i vlažnost zraka u građevini
- potreba za grijanjem i provjetravanjem građevine
- potreban nivo zvučne izolacije
- potrebni uređaji za transport (kran, pokretna traka,...)
- geotehnički podaci o tlu i seizmička mikrolokacija
- tehnologija izvedbe
- potreba za proširenjem, produženjem, gradevine i nadogradnjom
- cijena izgradnje
- rokovi izgradnje

PRIPREMNA FAZA IZRADE DISPOZICIJE:

- definiranje gabarita objekta
- utvrđivanje fizičkih prepreka na ili u terenu
- upoznavanje s geomehaničkim i seizmičkim pokazateljima tla
- upoznavanje sa zahtjevima arhitekture i drugih struka (strojara,...) te zahtjevima tehnologije izvedbe

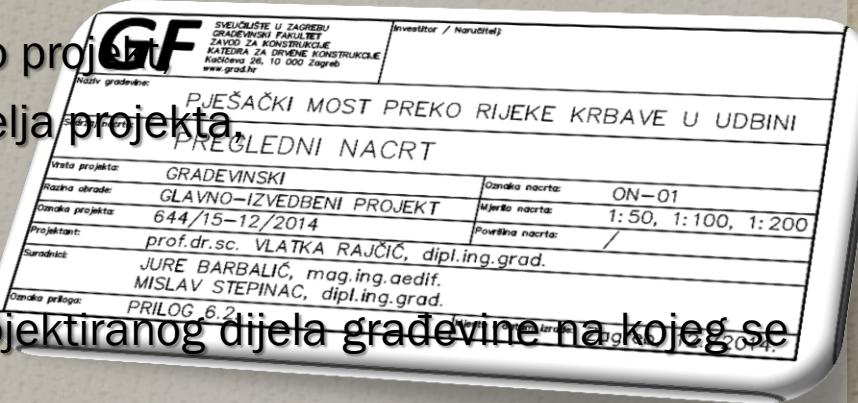
OSNOVNI POSTUPCI
IZRADE DISPOZICIJE

OSNOVNI POSTUPCI IZRADE DISPOZICIJE:

- preliminarna analiza opterećenja
- preliminarni staticki proračun
- odabir vrste i oblika elemenata
- crtanje dispozicije građevine
- izrada projektne dokumentacije (grafičke)
- upis podataka vezanih za dispoziciju u Tehnički opis
- izrada specifikacije (iskaza) potrebnog materijala proizašla na temelju dispozicije objekta

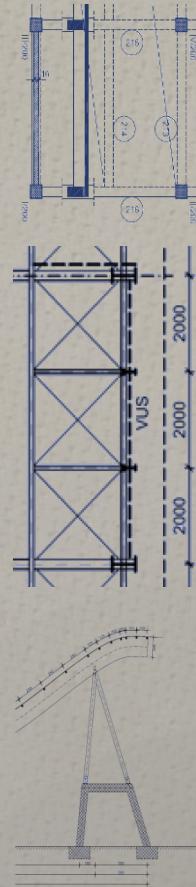
OPĆA NAČELA CRTANJA DISPOZICIJE

- ustaljeno mjerilo dispozicijskih nacrta je 1:100
- "... radi identifikacije grafičkih prikaza i osoba odgovornih za njihovu izradu, grafički prikazi moraju imati sastavnicu smještenu uz desni rub grafičkog prikaza, koja sadržava:
  - naziv projektantskog ureda koji je izradio projekt,
  - naziv ili ime investitora odnosno naručitelja projekta,
  - naziv građevine, naziv projekta,
  - sadržaj grafičkog prikaza,
  - strukovnu odrednicu projekta i naziv projektiranog dijela građevine na kojeg se projekt odnosi,
  - ime te potpis i otisak pečata projektanta,
  - oznaku nacrta, mjerilo nacrta, redni broj nacrta, broj revizije,
  - mjesto i datum izrade..." (N.N. 153/13)

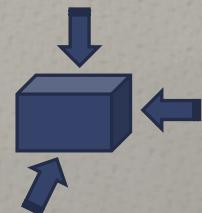
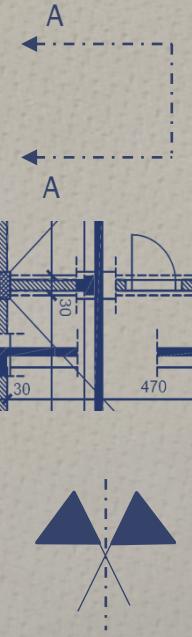
OPĆA NAČELA CRTANJA DISPOZICIJE

- svi elementi građevine crtaju se materijalizirano (s minimalno dvije linije)
- samo elementi sa znatno manjim dimenzijama presjeka od dimenzija duljine mogu crtati shematski (jednostrukom linijom)
- u pogledu (tlocrtu i nacrtu) crtaju se samo elementi koji su u prvom planu
- ako element građevine ima dimenzije visine, širine i duljine tada se u pogledu (tlocrtu i nacrtu) crta tako da se vidi svojom dužinom, dok se u protivnom crta i vidi u presjeku
- spregovi i rešetkasta ispuna u ravnini koja je okomita na njih (tlocrtu ili nacrtu) označavaju se debljom iscrtkanom linijom, a ostali se presjeci naglašavaju šrafiranjem ili zacrnjenjem
- glavni nosivi elementi crtaju se debljim linijama, dok se sekundarni (pregradni, obložni,...) i pomoćni elementi te detalji crtaju tanjim linijama i shematski

OPĆA NAČELA CRTANJA DISPOZICIJE

- mesta koja predstavljaju presjek građevine potrebno je naznačiti u tlocrtu i nacrtu tanjom točka-crta linijom koja na krajevima završava strelicom pogleda i slovnom oznakom presjeka
- sve pozicije u dispoziciji na kojima se vrši prekid crteža ili presjek na lokalnoj razini (prikaz prevaljenog presjeka), potrebno je označiti tanjom isprekidanom linijom
- ako je građevina simetrična, istu je moguće prikazati polovično po dužoj osi (smanjuje se obujam nacrta), pri čemu je na poziciji sredine građevine potrebno postaviti isprekidanu točka-crta liniju s oznakom simetrije na gornjem kraju
- dispozicija najčešće sadrži:
  - tlocrt (horizontalni presjeci po etažama i pogled na krov građevine)
  - poprečni pogled (vertikalni presjek i pogled po kraćoj osi građevine)
  - uzdužni pogled (vertikalni presjek i pogled po dužoj osi građevine)

DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- tipična čelična konstrukcije najčešće se veže za industrijske objekte, trgovačke centre, sportske i kulturne dvorane te konstrukcije većih raspona
- čelične konstrukcije mogu biti projektirane za određenu namjenu ili mogu biti standardizirane (tipizirane)

- prema tipu, čelične konstrukcije mogu biti:
  - potpuno čelične (glavni nosivi sustav je statički sustav konzolnih stupova o koje se oslanjaju rasponske konstrukcije rešetke ili grede ili pak statički sustav okvira)
  - s AB konstrukcijom stupova ili zidova i čeličnom krovnom konstrukcijom (glavni nosivi sustav je statički sustav konzolnih stupova ili zidova o koje se oslanjaju rasponske konstrukcije rešetke ili grede)

DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- o prema tipu, čelične konstrukcije mogu biti:
  - o potpuno čelične

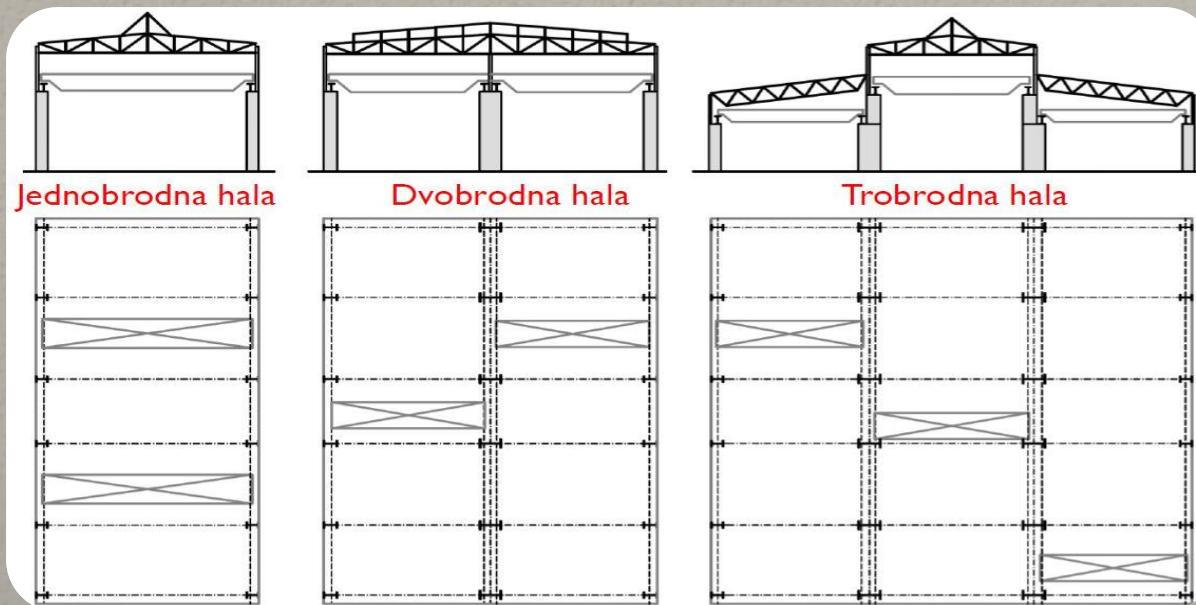

- o s AB konstrukcijom stupova ili zidova i čeličnom krovnom konstrukcijom

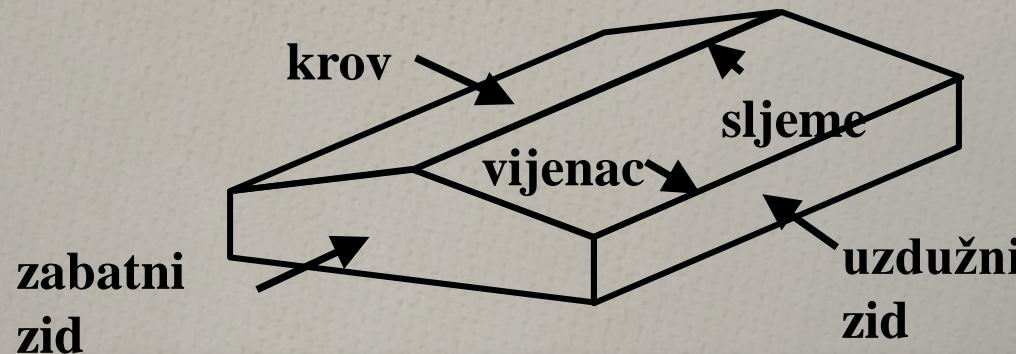
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- za definiranje dispozicije čelične konstrukcije potrebno je poznavati pojmove:
  - čelična konstrukcija – čelična građevina formirana od jednog ili više brodova
  - brod – parcijalni dio građevine formiran od niza parova paralelno postavljenih glavnih nosivih sustava (uzdužno ili poprečno)

DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- za definiranje dispozicije čelične konstrukcije potrebno je poznavati pojmove:
  - polje – dio broda formiran od dva susjedna glavna nosiva sustava
  - glavni nosivi sustav – sustav formiran od stupova i rasponske konstrukcije koji se nalaze u poprečnoj ravnini građevine
  - krov – sustav konstrukcije formiran od rasponske konstrukcije, podrožnica i pokrova koji se oslanja na glavne nosive sustave
  - uzdužni zid – obujmni zid konstrukcije koji se proteže duž građevine, odnosno okomito na glavni nosivi sustav
  - zabatni zid – obujmni zid konstrukcije koji zatvara građevinu s čela, odnosno paralelno s glavnim nosivim sustavom

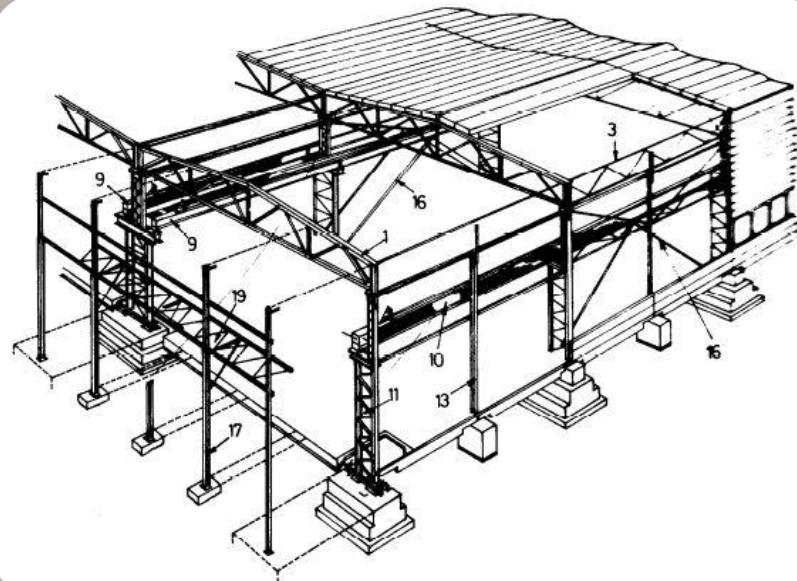
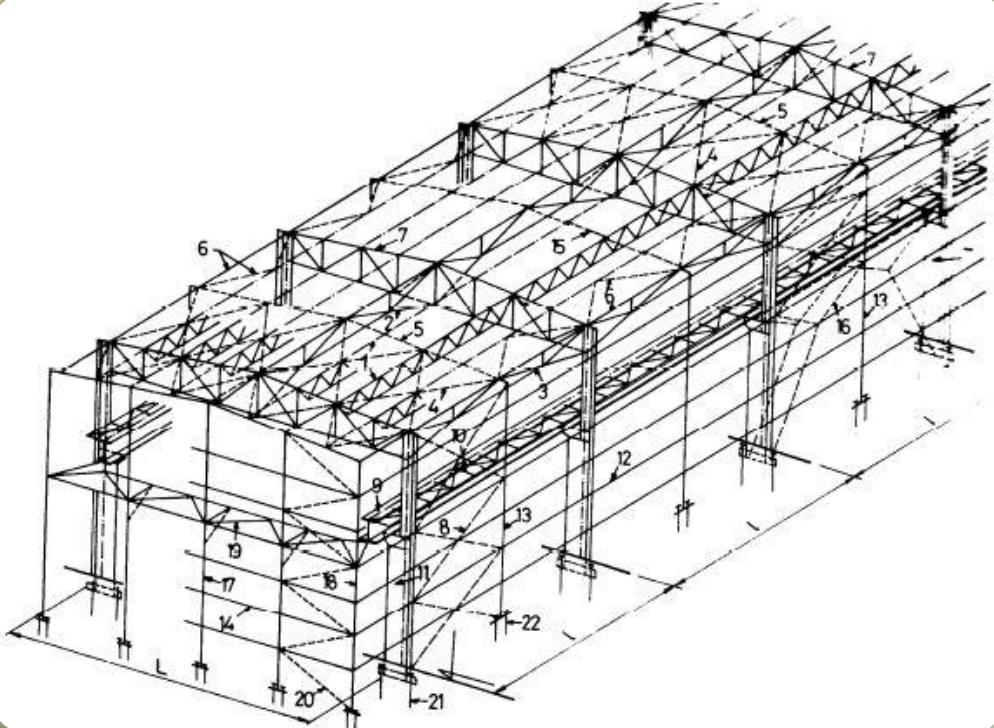

DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- za definiranje dispozicije čelične konstrukcije potrebno je poznavati pojmove:
  - sljeme – najviša točka krova građevine, odnosno mjesto prijeloma krovne ravnine
  - vijenac – najniža točka krova građevine, odnosno linija gdje se dotiču krov i uzdužni zid
  - raspon građevine – razmak između osi glavnih stupova ili točaka oslonaca rasponske konstrukcije, a proizlazi iz zadane veličine čiste širine (u slučaju stupa promjenjivog poprečnog presjeka modularni raspon predstavlja raspon glavnog dijela stupa)
  - visina građevine – razmak od kote gornjeg ruba konstrukcije poda građevine do kote presjeka osi glavnog stupa i rasponske konstrukcije ili kote točke oslonca, a proizlazi iz zadane veličine čiste visine

DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

Legenda za obje sheme:

- 1- podrožnice u vijencu
- 2- vertikalni uzdužni krovni spreg u sljemenu
- 3- vertikalni uzdužni krovni spreg
- 4- poprečni krovni spreg
- 5- pojas poprečnog krovnog sprega
- 6- uzdužni krovni spreg
- 7- glavni krovni vezač
- 9- nosač kranske staze
- 10- spreg za bočne udare
- 11- glavni stupovi
- 12- fasadne podrožnice u uzdužnom zidu
- 13- fasadni stup u uzdužnom zidu
- 14- fasadne podrožnice u zabatnom zidu
- 15- krovna zatega
- 16- spreg za kočenje
- 17- fasadni stup u zabatnom zidu
- 18- fasadni kutni stup
- 19- horizontalni spreg do zabata
- 20- vertikalni spreg u zabatu
- 21- anker zavrtnjevi
- 22- laki ankeri fasadnih stupova
- L- raspon hale

DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- čelična konstrukcija složeni je prostorni sustav formiran od niza nosivih elemenata i sklopova
- prostorni sustav čelične konstrukcije u pravilu se može raščlaniti u ravninske sustave ili konstruktivne celine
- takav prostorni sustav analizira se razmatranjem osnovnih ravnijskih sustava prateći prenošenje opterećenja od izvora do temelja pri čemu je potrebno sagledati sve međusobne odnose pojedinih ravnijskih sustava i njihovo prostorno međudjelovanje, ali i sva međudjelovanja elemenata konstrukcije

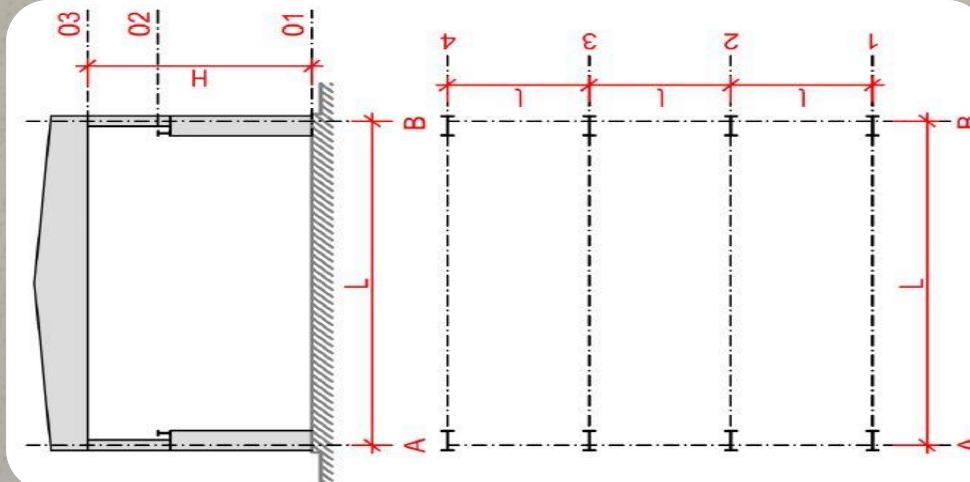
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- prema uvjetu konstruktivnih cjelina čelična konstrukcija sastoji se od:
  - krovne konstrukcije (glavne rasponske konstrukcije i podrožnica kao sekundarnih elemenata)
  - glavnih stupova (glavni konzolni stupovi sa sustavom za sidrenje)
  - konstrukcije obujmnih i (eventualno) pregradnih zidova (fasadnih stupova i poprečnih prečki kao sekundarnih elemenata)
  - spregova (krovnih, vertikalnih i horizontalnih sustava spregova)
- prema uvjetu ravninskih sustava čelična konstrukcija sastoji se od:
  - krovne konstrukcije
  - glavnih okvirnih sustava
  - uzdužnih zidova
  - zabatnih (poprečnih) zidova

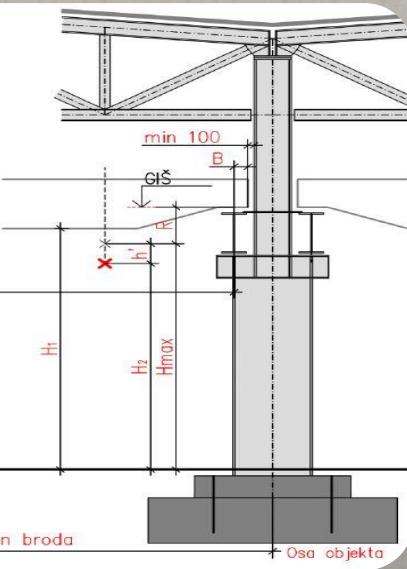
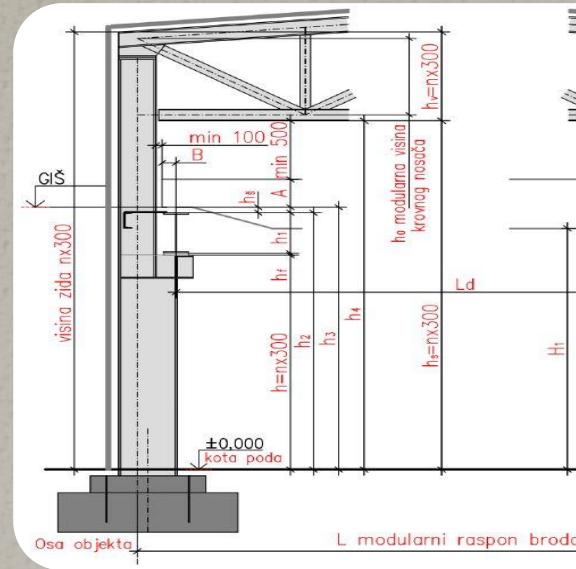
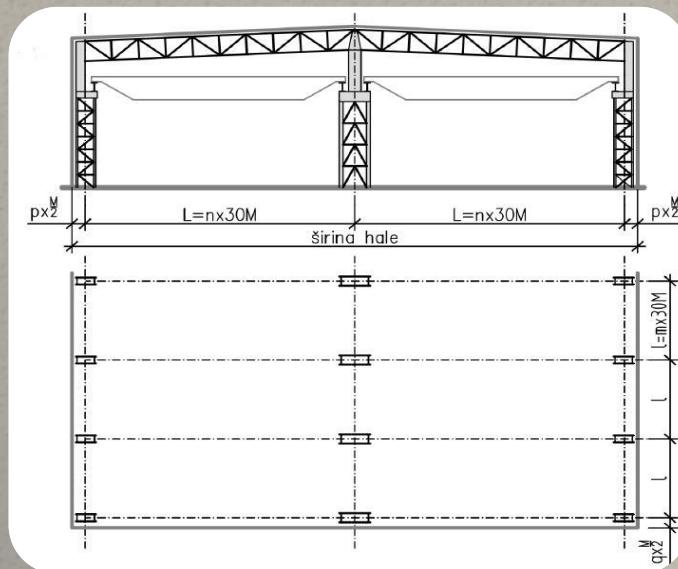
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- dispozicija čelične konstrukcije definira se osnovnim dimenzijama konstrukcije, odnosno osnim razmacima između elemenata konstrukcije
- prilikom usvajanja dimenzija potrebno je voditi računa o funkcioniranju korisnika i opreme unutar građevine
- osni razmaci usklađuju se sa zahtjevima za gabarite konstrukcije (slobodna visina i širina) te dimenzijama konstruktivnih elemenata

DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- osni razmaci definiraju se u skladu s modularnom koordinacijom kojom je predviđeno usvajanje standardnih dimenzija (i oznaka) čime se postiže unifikacija i standardizacija elemenata konstrukcije, a ujedno se osigurava cjelobrojna veza između definiranih dimenzija
- standardni modul je $M = 1000 \text{ mm}$, a mogu se koristiti i uvećani moduli kao $6M, 12M, 15M$

DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

[buildtrade steel construction process.mp4](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
GRAĐEVINSKI FAKULTET
PREDDIPLOMSKI STUDIJ
ZAVOD ZA KONSTRUKCIJE

UVOD U KONSTRUKTORSKO INŽENJERSTVO
UBIČAJENA RJEŠENJA DISPOZICIJE OBJEKATA
IZVEDENIH OD RAZLIČITIH GRAĐEVINSKIH MATERIJALA

VODITELJI KOLEGIJA:
Prof.dr.sc. VLATKA RAJČIĆ, dipl.ing.grad.
Prof.dr.sc. IVICA DŽEBA, dipl.ing.grad.

DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- ispravno rješavanje dispozicije čelične konstrukcije predviđa:
  - rješavanje dispozicije u skladu s tehničkim uvjetima
  - modularnu koordinaciju
  - podjelu konstrukcije na konstruktivne cjeline
  - poštovanje osnovnih principa ponašanja konstruktivnih elemenata
  - usvajanje konstruktivnih sustava koji odgovaraju uvjetima okoliša
  - osiguranje prostorne stabilnosti konstrukcije
  - pravilno rješavanje detalja veza

DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

[30-Story Building Built In 15 Days \(Time Lapse\).mp4](#)

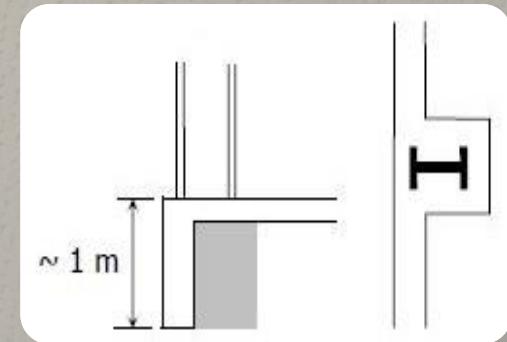
SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
GRAĐEVINSKI FAKULTET
PREDDIPLOMSKI STUDIJ
ZAVOD ZA KONSTRUKCIJE

UVOD U KONSTRUKTORSKO INŽENJERSTVO
UBOĆAJENA RJEŠENJA DISPOZICIJE OBJEKATA
IZVEDENIH OD RAZLIČITIH GRAĐEVINSKIH MATERIJALA

VODITELJI KOLEGIJA:
Prof.dr.sc. VLATKA RAJČIĆ, dipl.ing.grad.
Prof.dr.sc. IVICA DŽEBA, dipl.ing.grad.

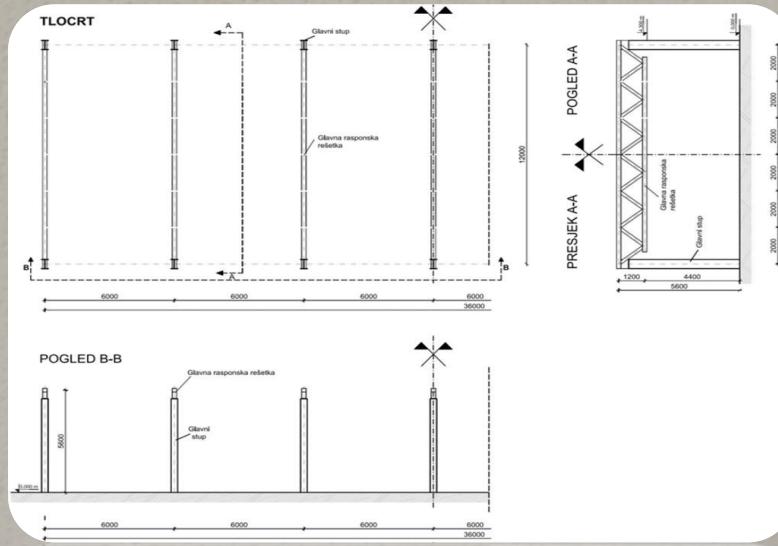
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- temelji – samostalni pločasti ili gredno povezani elementi sustava za temeljenje glavnog nosivog sustava
  - postavljaju se pojedinačno (temeljna stopa) ili linijski kontinuirano (s temeljnom gredom) u uzdužnoj osi građevine ispod glavnih stupova na način da se samostalno oslanjaju u okolno tlo, a na njih se samostalno (konzolno) oslanjaju glavni stupovi
  - temeljne stope postavljaju se kada je tlo veće nosivosti i to na rasteru glavnih stupova, dok se vezne temeljne grede postavljaju u slučaju kada je nosivost tla manja
  - temelji se najčešće izvode s vijencem za zaštitu od smrzavanja i ukopavaju tako da gornja kota temelja bude do 60 cm ispod kote tla

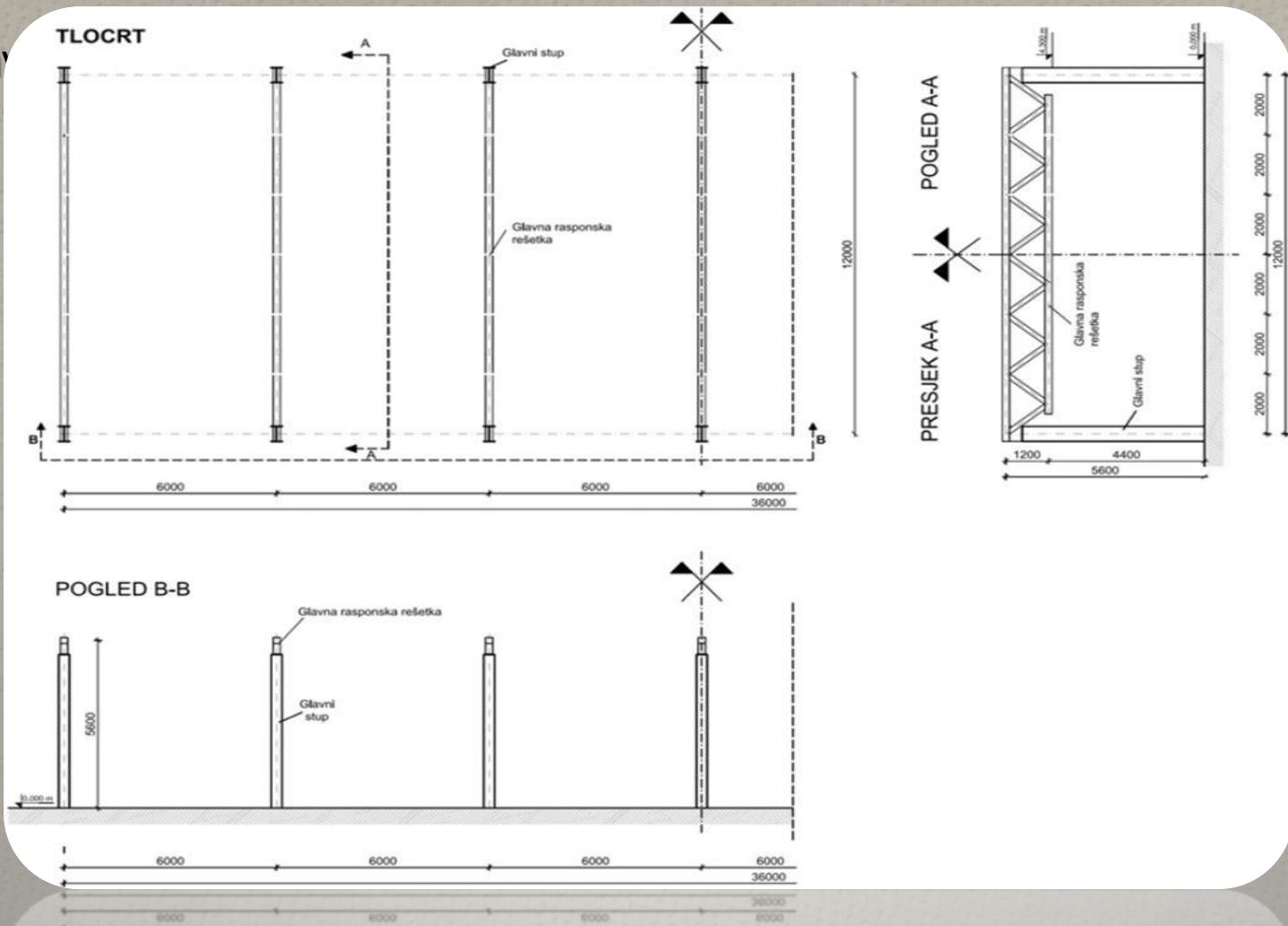
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- glavni stupovi – vertikalno postavljeni elementi glavnog nosivog sustava
  - postavljaju se u ravnini glavnog nosivog sustava, odnosno u poprečnoj osi građevine na način da se samostalno (konzolno) oslanjaju na temelj te se vežu s rasponskom konstrukcijom
  - raster stupova predstavlja osni razmak između dva stupa, a najčešće iznosi 6 do 8 metra
  - forma stupa ovisi o visini te opterećenju koje na njega djeluje

DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

o glav

DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- forma stupa ovisi o visini te opterećenju koje na njega djeluje
  - za visine do 20 m i prosječno opterećenje – jednodijelni stup visine poprečnog presjeka od $H/15$ do $H/20$ izведен od valjanih "I" i "HEA" profila
  - za visine od 15 do 30 m i prosječno opterećenje – dvodijelni stup visine poprečnog presjeka donjeg dijela od $H_1/15$ do $H_1/20$ te gornjeg dijela od $H_2/8$ do $H_2/12$ izведен od valjanih "I" i "HEA" profila
  - za visine do 30 m i znatno veće opterećenje – višedijelni stup visine poprečnog presjeka donjeg dijela od $H_1/9$ do $H_1/17$ izведен u formi rešetke te gornjeg dijela od $H_2/10$ do $H_2/20$ izведен od valjanih "I" i "HEA" profila

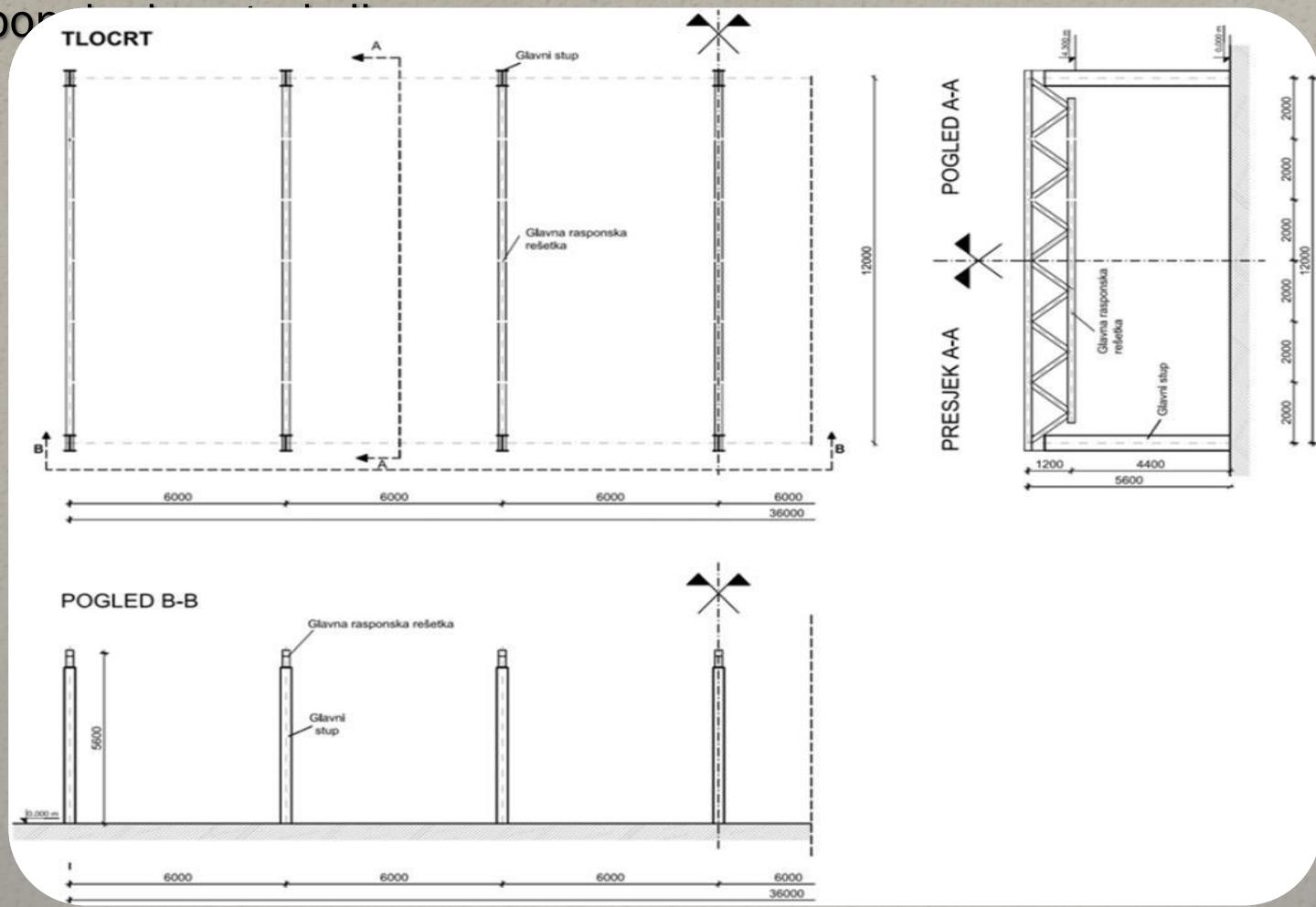
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- rasponska konstrukcija - horizontalno postavljeni elementi glavnog nosivog sustava
  - postavljaju se u ravnini glavnog nosivog sustava, odnosno u poprečnoj osi građevine na način da se vežu s glavnim stupom (zglobno ili upeto)
  - raster rasponskih konstrukcija predstavlja osni razmak između dvije rasponske konstrukcije, a najčešće iznosi 6 do 8 metra
  - forma rasponske konstrukcije ovisi o rasponu te opterećenju koje na nju djeluje

DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

○ raspon

DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- forma rasponske konstrukcije ovisi o rasponu te opterećenju koje na nju djeluje
  - za raspone do 30 m i prosječno opterećenje – jednodijelna greda okvira visine poprečnog presjeka od $L/20$ do $L/30$ izvedena od valjanih ili varenih "I" i "HEA" profila
  - za raspone do 40 m i prosječno te znatno veće opterećenje – slobodno oslonjena greda ili greda okvira visine od $L/8$ do $H/10$ izvedena u formi rešetke od pravokutnih cijevnih profila (ispuna rešetke treba biti pod nagibom od 30° do 60°)

DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- podrožnice – elementi krovne konstrukcije na koje se polaže pokrov
  - postavljaju se paralelno s vijencem građevine, odnosno u uzdužnoj osi građevine
  - podrožnice najbliže sljemenu nazivaju se sljemenjače, a one do vijenca nazivaju se vjenčanice
  - raster podrožnica predstavlja međusobni osni razmak između dvije podrožnice i ovisi o tipu pokrova, a najčešće iznosi od 1 do 2.5 m
  - forma podrožnice ovisi o rasponu podrožnice, tj. razmaku glavnih nosača

DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- forma podrožnice ovisi o rasponu podrožnica, tj. razmaku glavnih nosača
  - za raspone do 6 m – prosta grada visine od $L/20$ do $L/30$ izvedena od valjanih "I" i "C", pravokutni cijevnih ili hladno oblikovanih "Z" profila
  - za raspone od 7 do 9 m – kontinuirana grada visine od $L/20$ do $L/30$ izvedena od valjanih "I" i "C", pravokutni cijevnih ili hladno oblikovanih "Z" profila
  - za raspone od 8 do 10 m – greda s kosnicima (kosnik je obično izведен od dva "L" ili cijevnog profila) visine od $L/20$ do $L/30$ izvedena od valjanih "I" i "C", pravokutni cijevnih ili hladno oblikovanih "Z" profila
  - za raspone od 9 do 12 m – prosta greda visine od $L/12$ do $L/20$ izvedena u formi rešetke s ispunom od punih (šipkastih) profila
  - za raspone od 11 do 15 m - prosta greda visine od $L/10$ do $L/14$ izvedena u formi rešetke s ispunom od valjanih ili cijevnih profila

DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- fasadni stupovi – vertikalno postavljeni elementi obujmnih zidova na koje se postavlja fasada
  - postavljaju se paralelno sa stupovima glavnog nosivog sustava, odnosno u poprečnoj osi građevine na način da se samostalno (konzolno) oslanjaju na temelj, a konstruktivno se vežu (prislanjaju) na vjenčanicu (primaju opterećenja s fasade, ali ne i s krova)
  - raster stupova predstavlja osni razmak između dva stupa i ovisi o tipu fasade, a najčešće iznosi 3 do 7 metra, a može se i postaviti na polovinama raspona glavnih nosača ili pak uopće ne postaviti ako je raster glavnih nosača 5 do 6 m
  - najčešće se izvode u formi konzolnog stupa s kliznim osloncem na slobodnom kraju, a nešto rjeđe bez oslonca
  - najčešće se izvode od valjanih "I" ili pravokutnih cijevnih profila

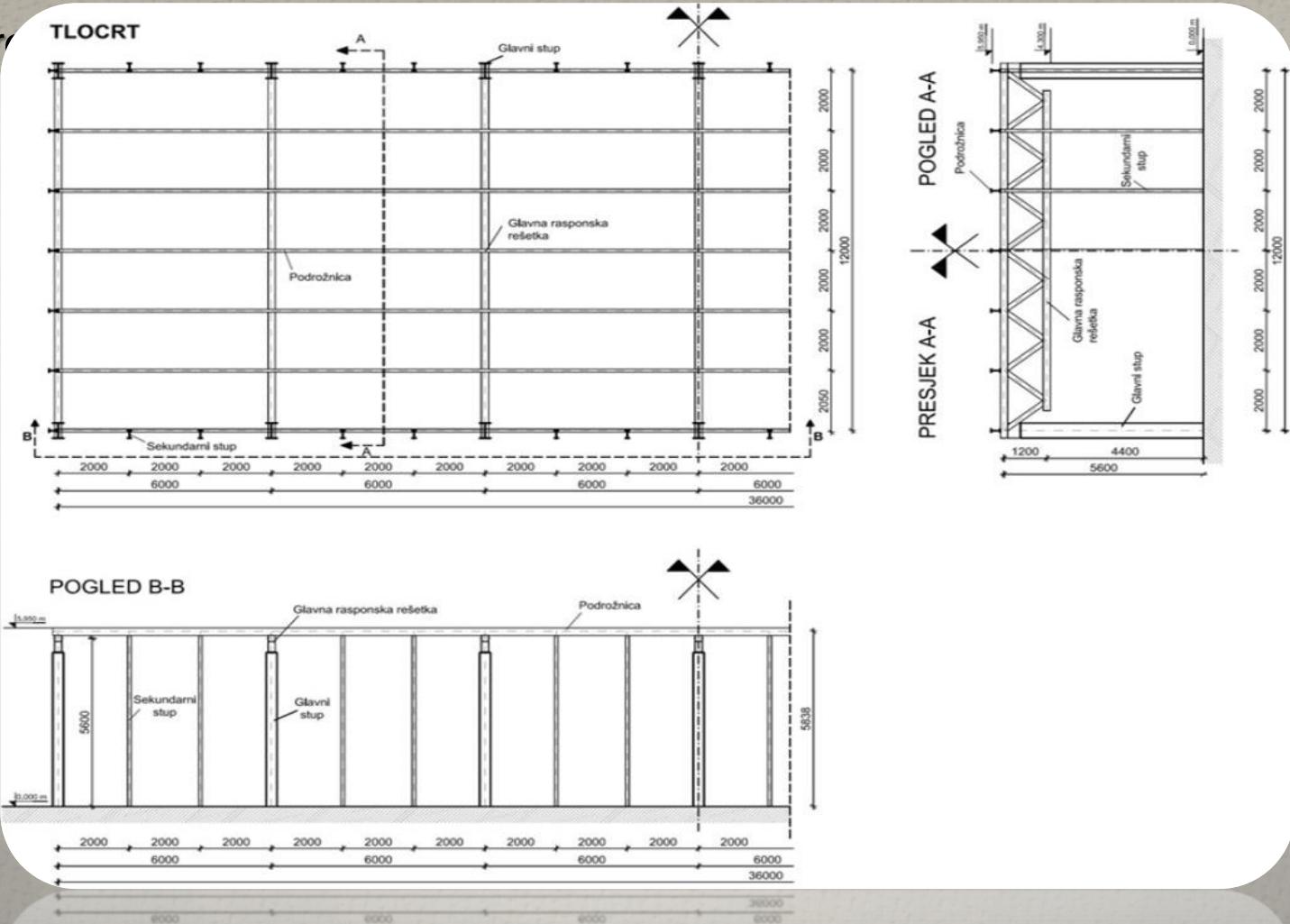
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- horizontalne uzdužne prečke – horizontalno postavljeni elementi obujmnih zidova na koje se postavlja fasada
  - postavljaju se paralelno s vijencem građevine, odnosno u uzdužnoj osi građevine na način da se vežu na glavne i fasadne stupove
  - raster prečki predstavlja međusobni (visinski) osni razmak između dvije prečke i ovisi o tipu fasade, a najčešće iznosi od 1 do 2.5 m
  - najčešće se izvode u formi proste grede, a nešto rijđe u formi kontinuirane grede preko dva raspona
  - najčešće se izvode od valjanih "C" i "L" profila ili pravokutnih cijevnih profila

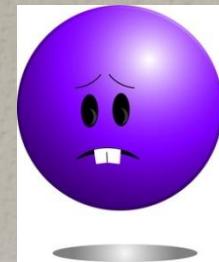
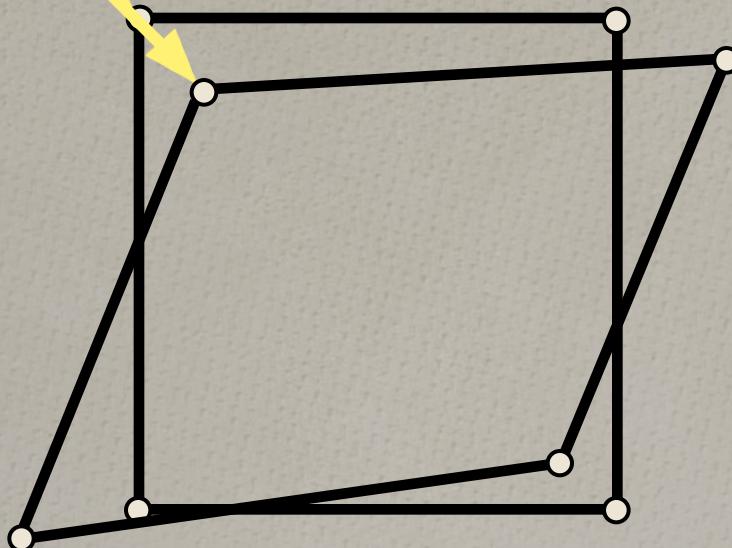
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

o podređenje

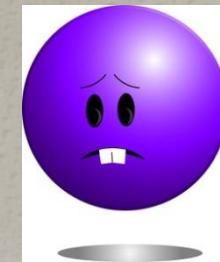
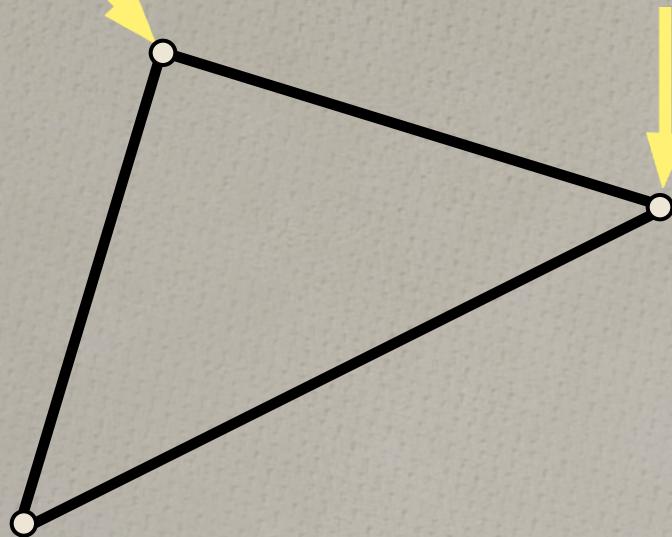
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- pojам stabilizације

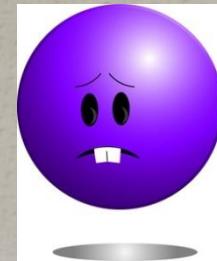
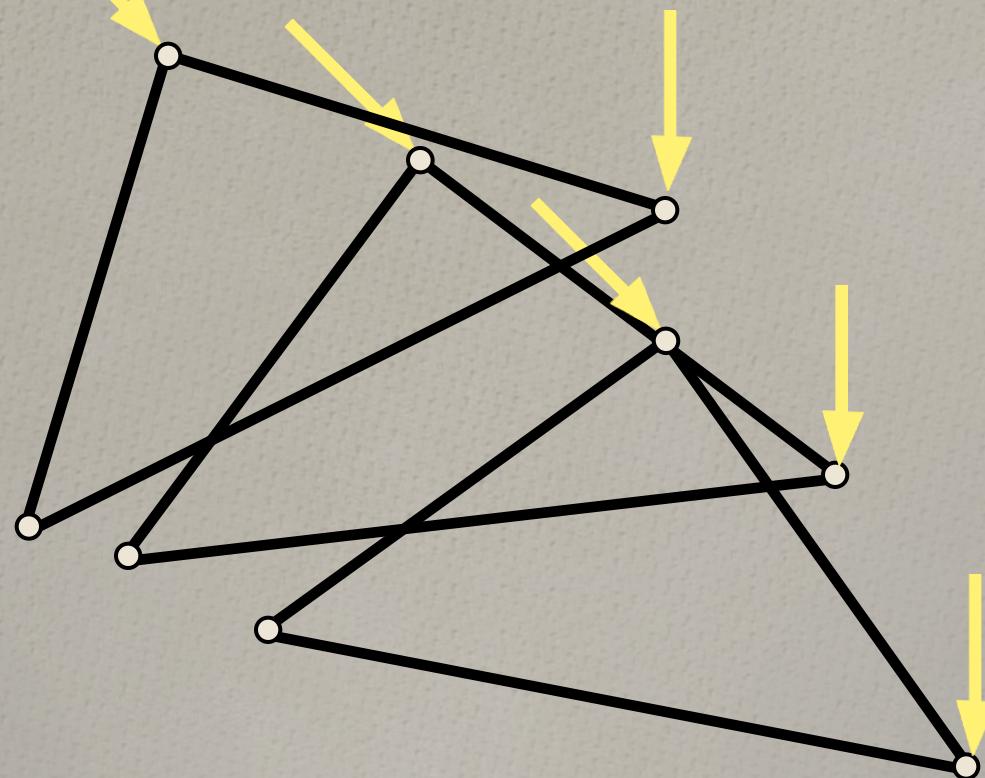
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- pojам stabilizације

DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- pojам stabilizације

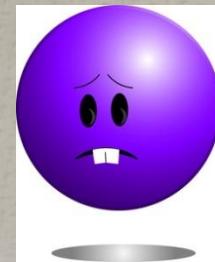
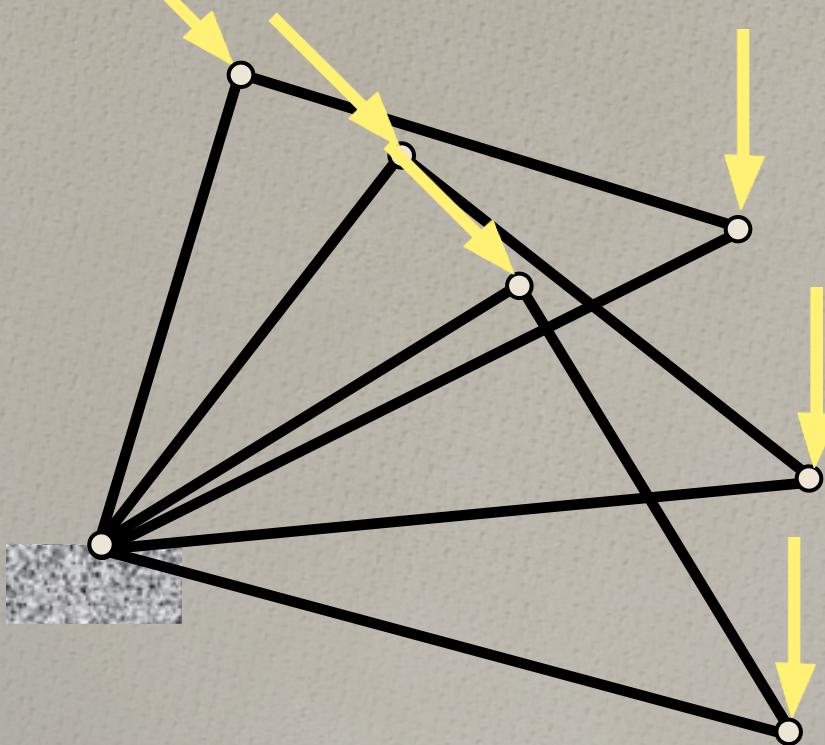
SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
GRAĐEVINSKI FAKULTET
PREDDIPLOMSKI STUDIJ
ZAVOD ZA KONSTRUKCIJE

UVOD U KONSTRUKTORSKO INŽENJERSTVO
UBOĆAJENA RJEŠENJA DISPOZICIJE OBJEKATA
IZVEDENIH OD RAZLIČITIH GRAĐEVINSKIH MATERIJALA

VODITELJI KOLEGIJA:
Prof.dr.sc. VLATKA RAJČIĆ, dipl.ing.grad.
Prof.dr.sc. IVICA DŽEBA, dipl.ing.grad.

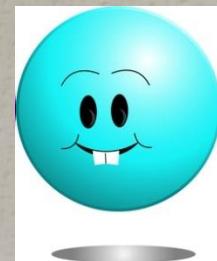
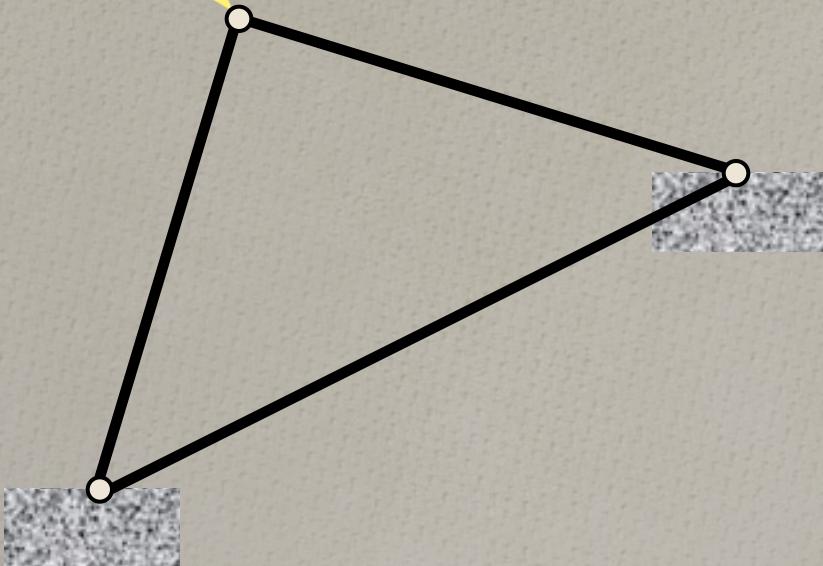
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- pojам stabilizације

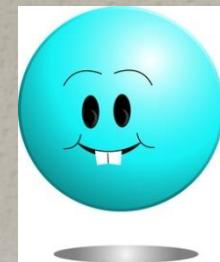
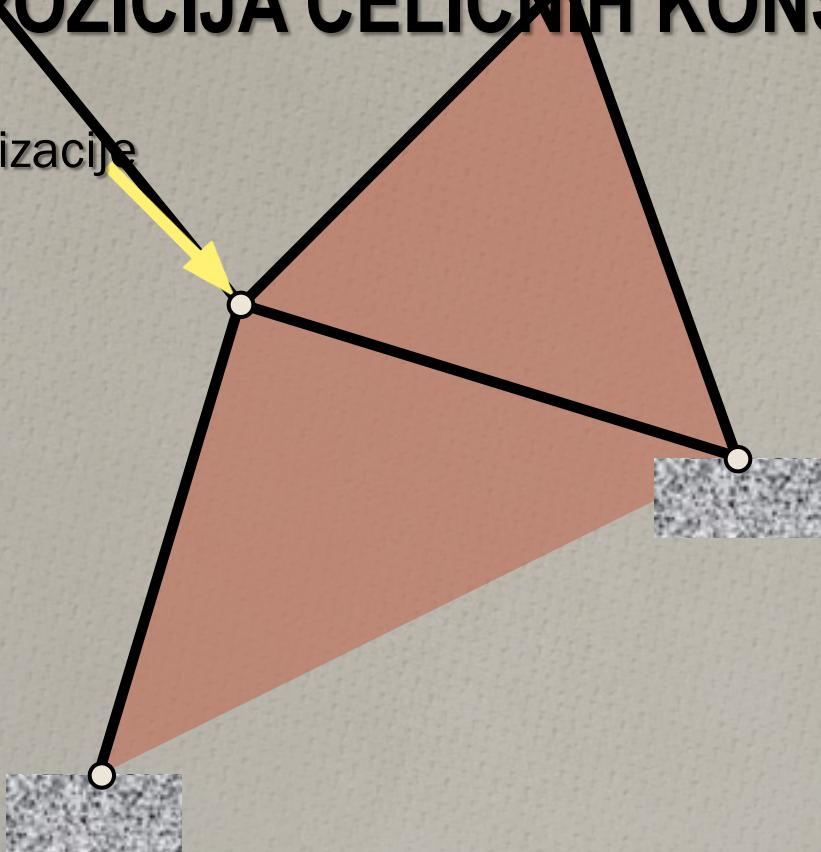
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- pojам stabilizације

DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- pojам stabilizације

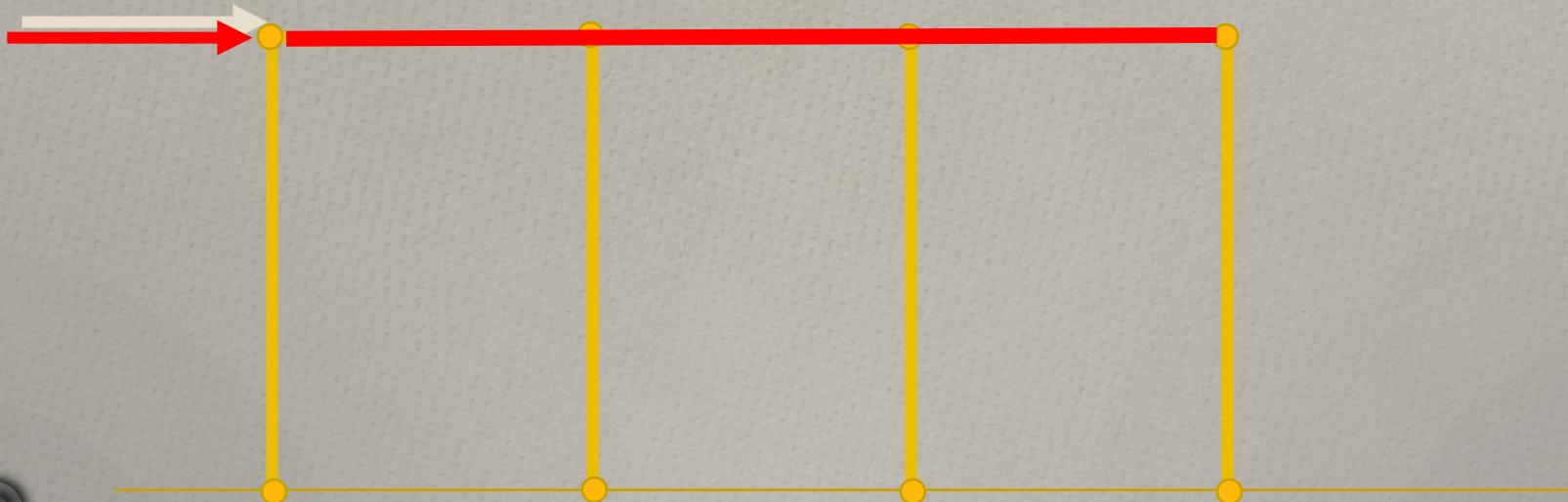
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- pojам stabilizације

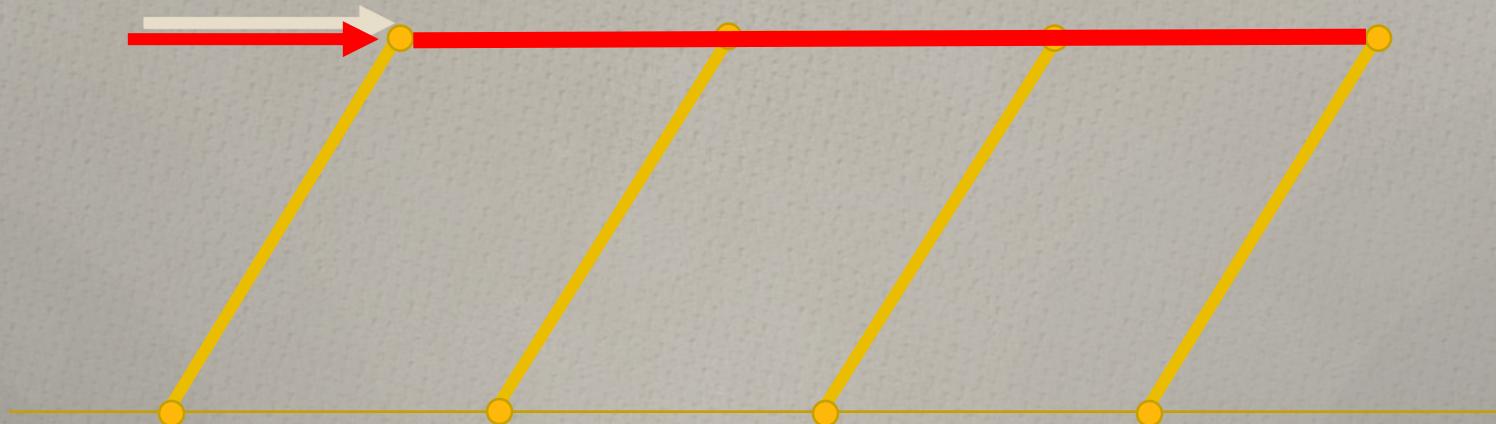
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- pojам stabilizације

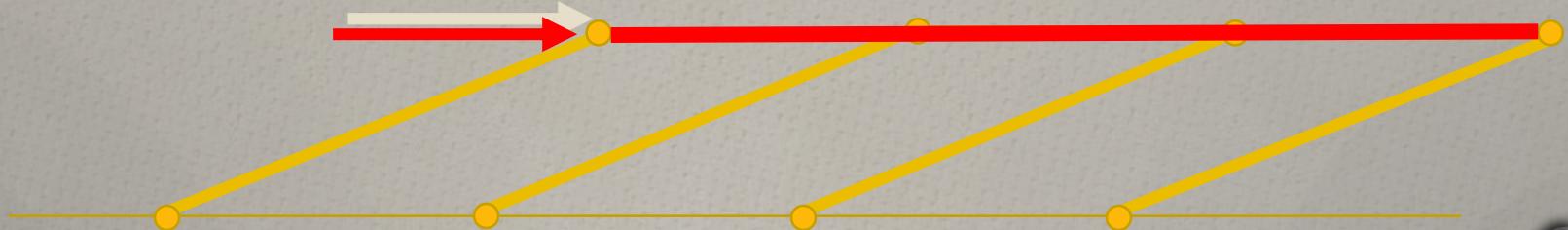
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- pojам stabilizације

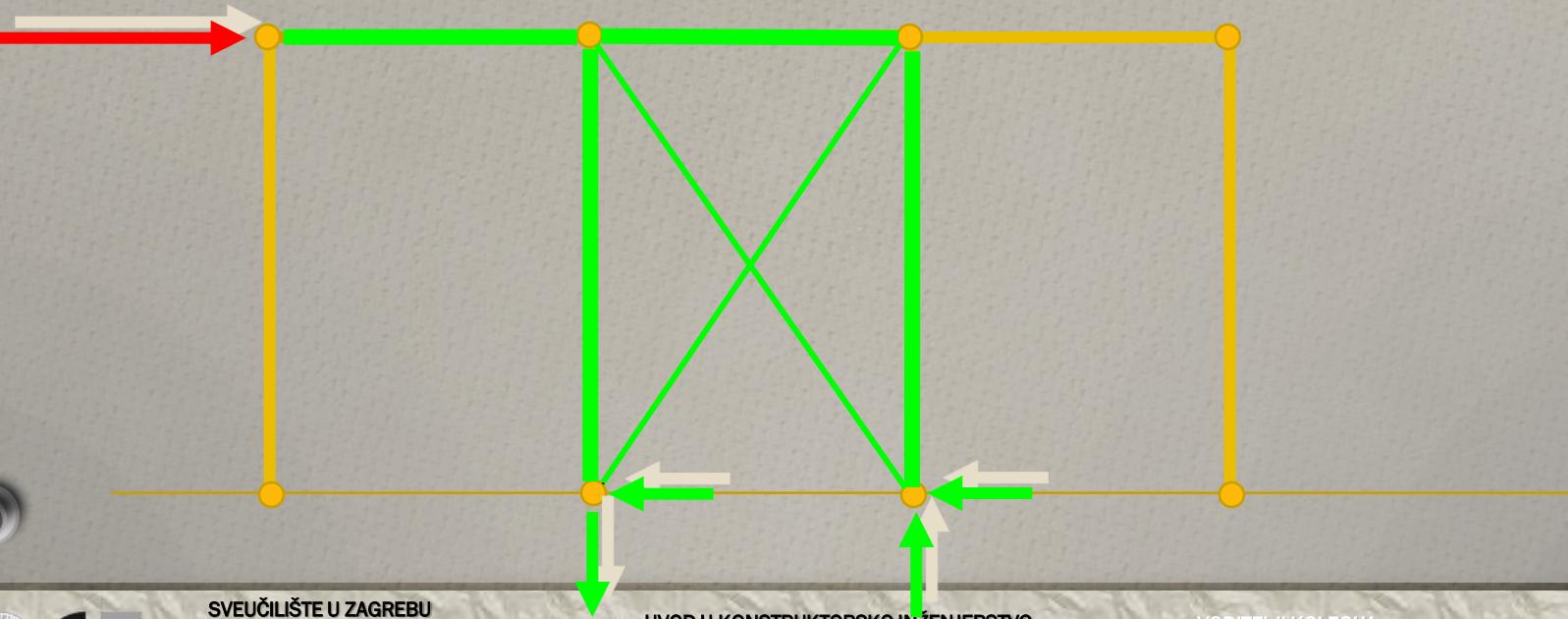
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- pojам stabilizације

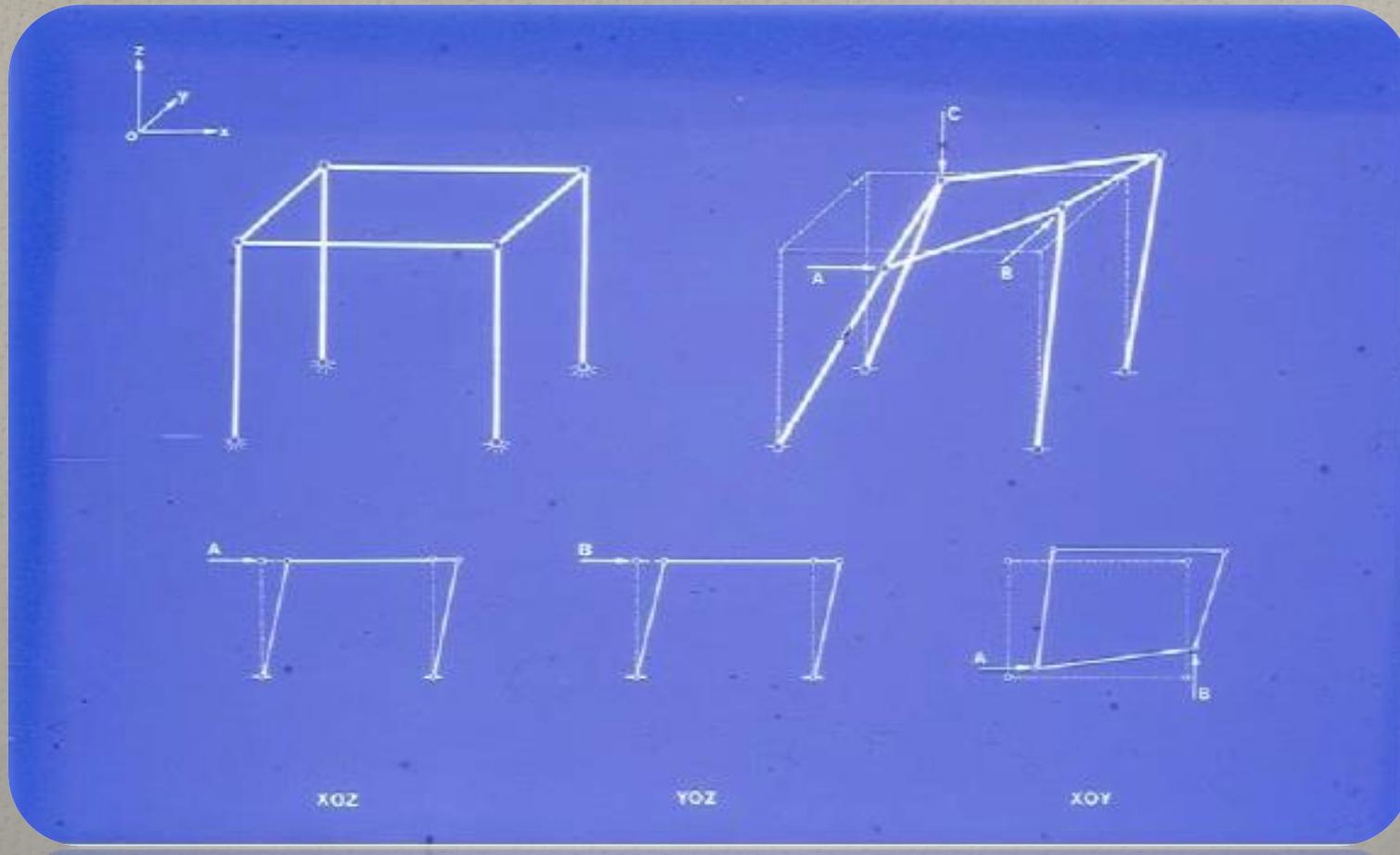
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- pojam stabilizacije

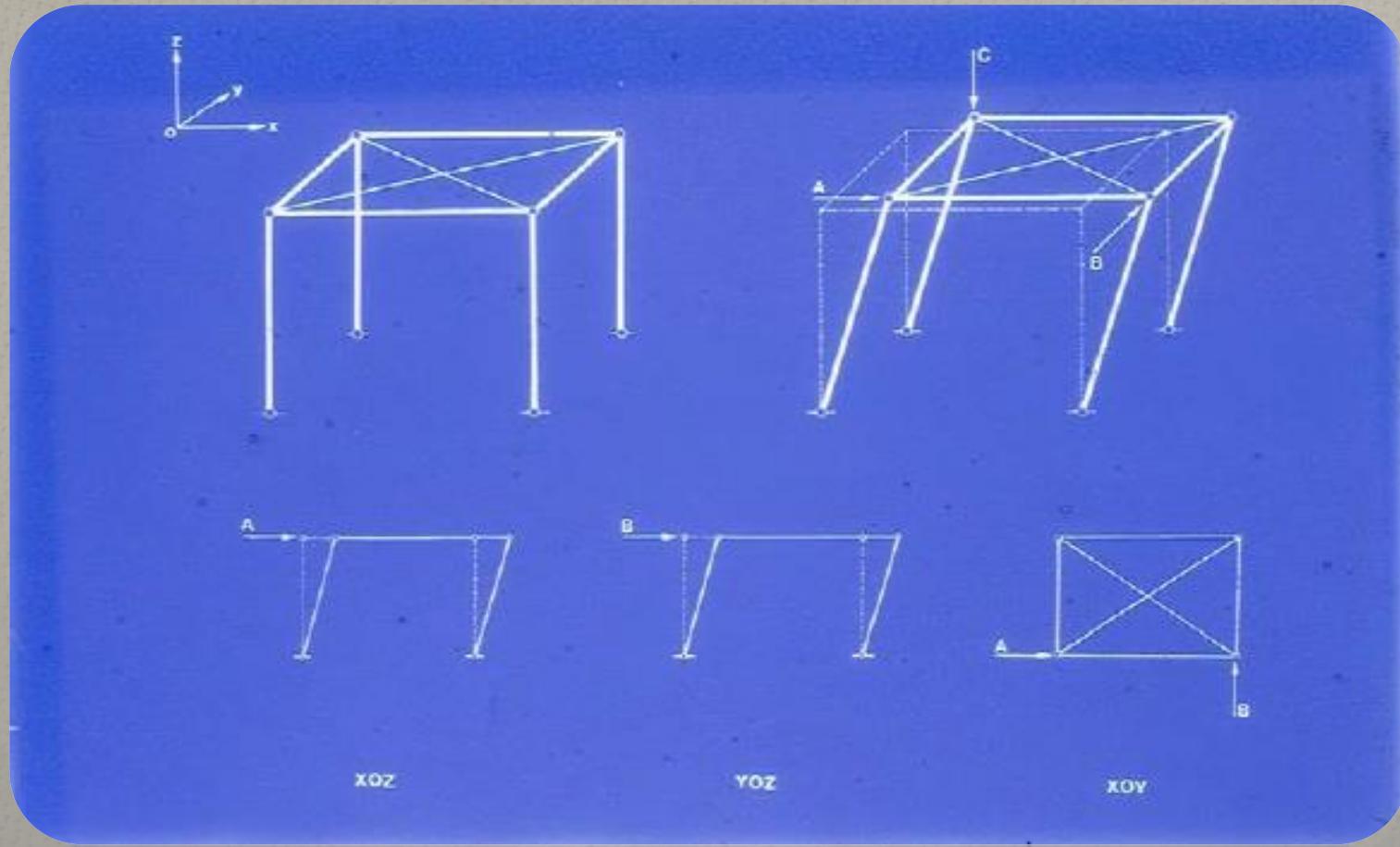
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

○ pojам stabilizације

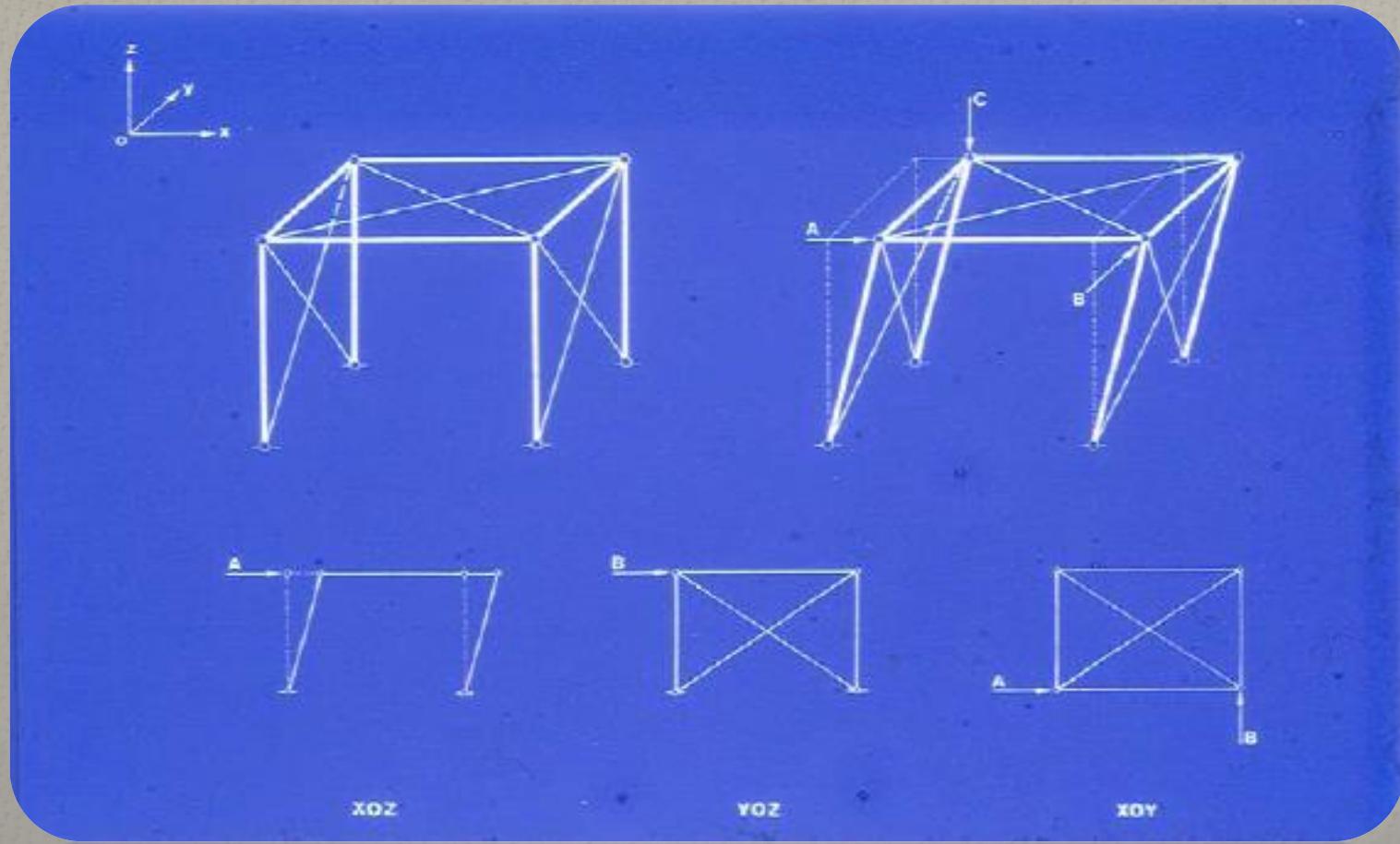
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

○ pojам stabilizације

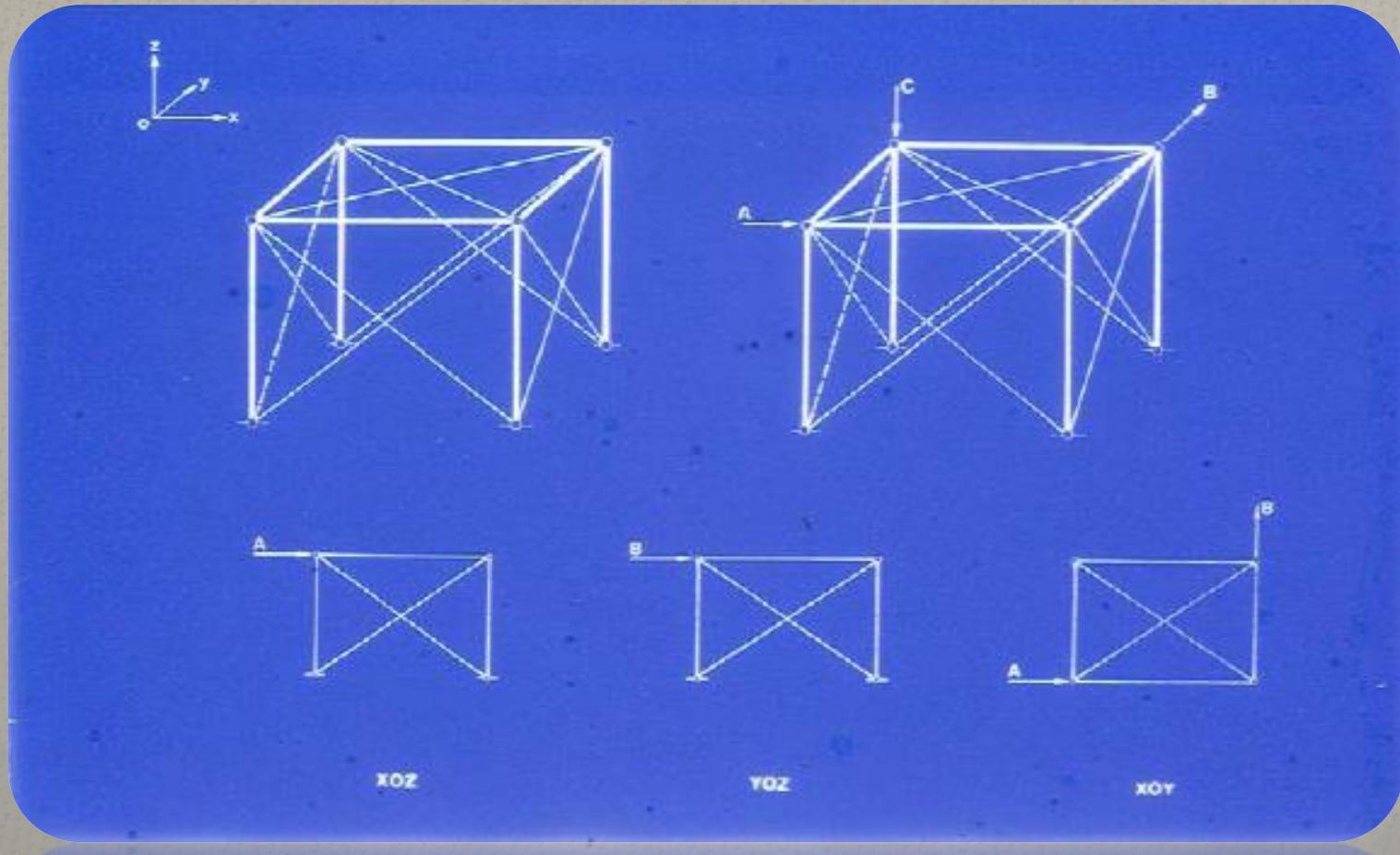
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- pojam stabilizacije

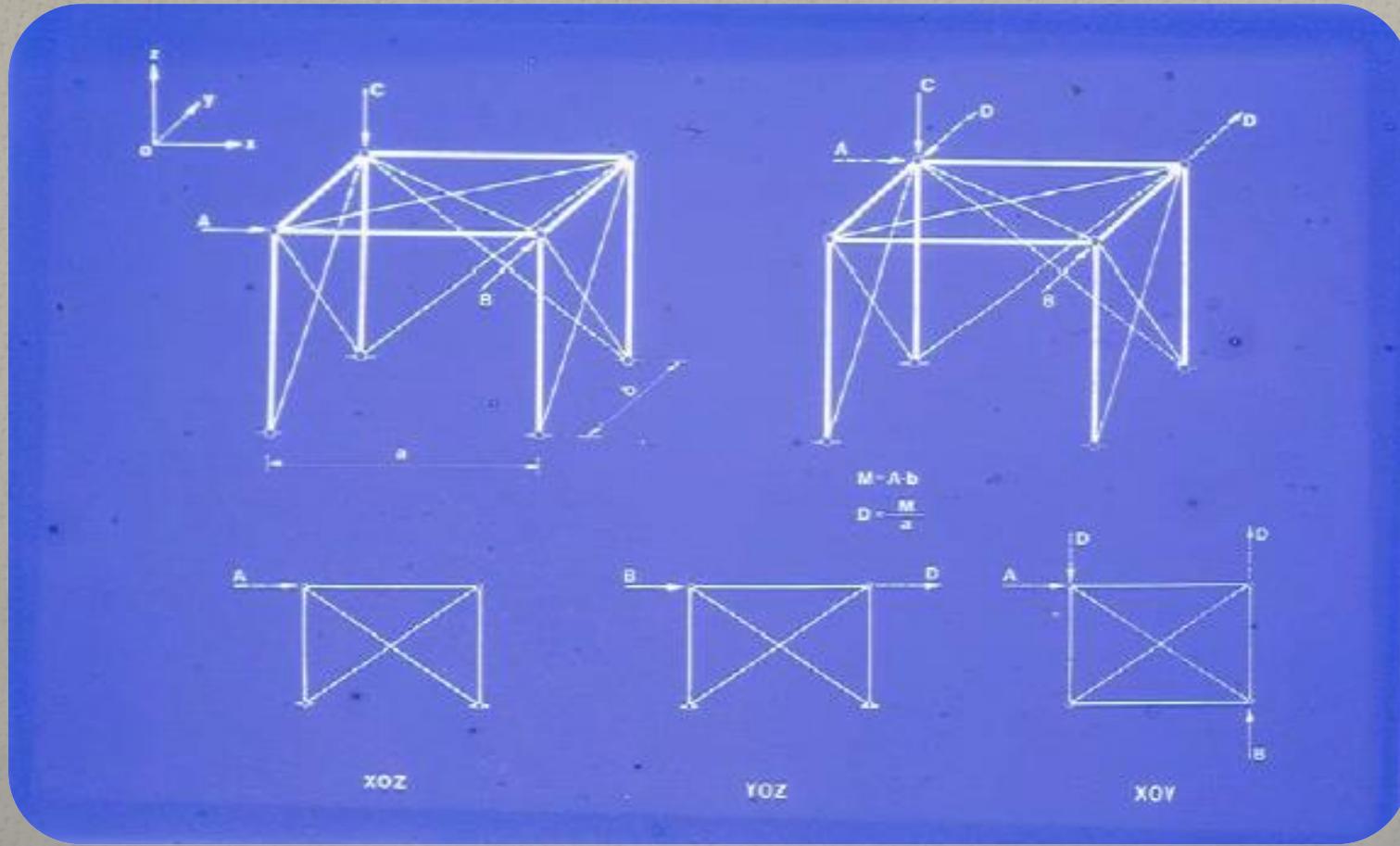
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- pojam stabilizacije

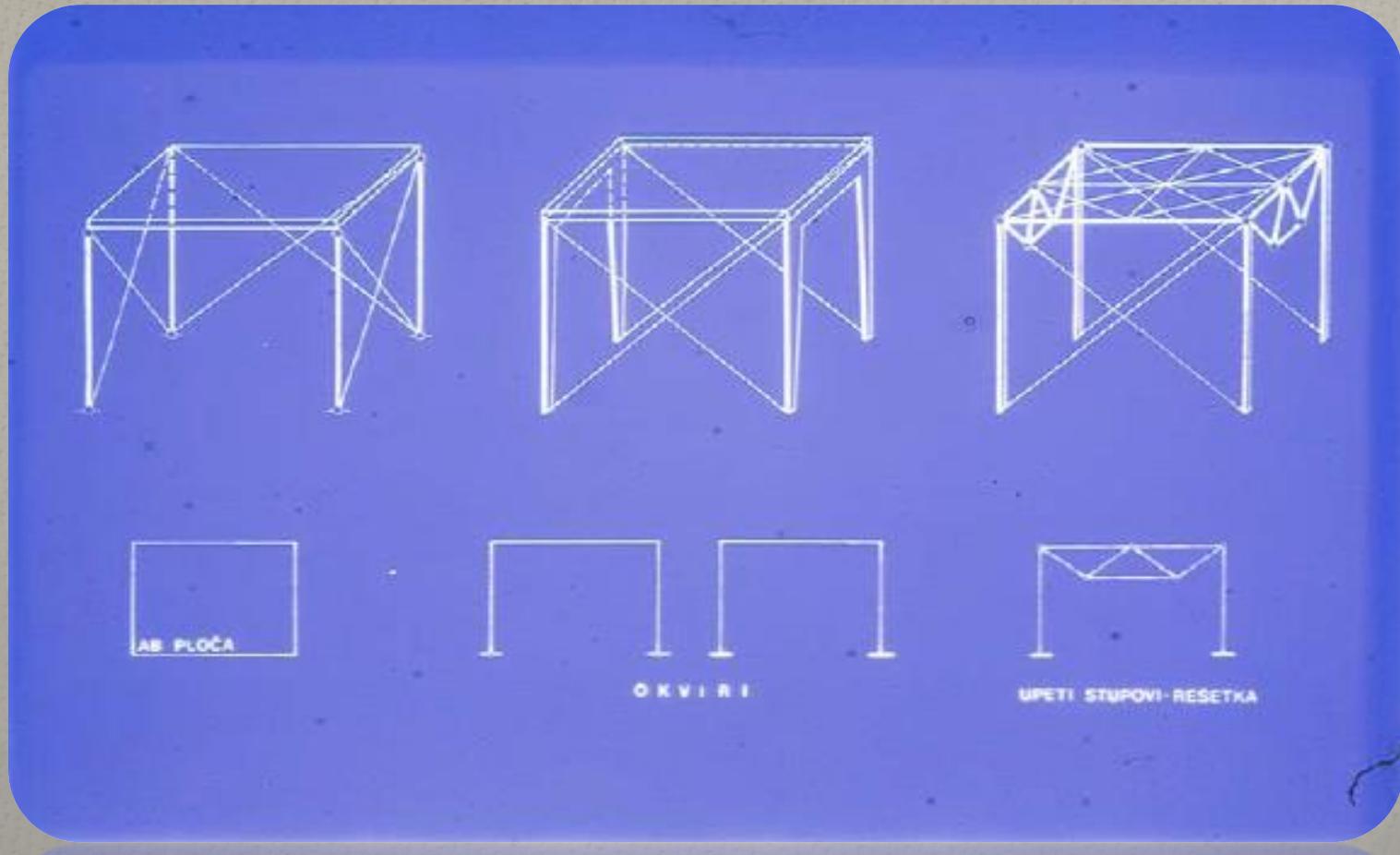
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

○ pojам stabilizације

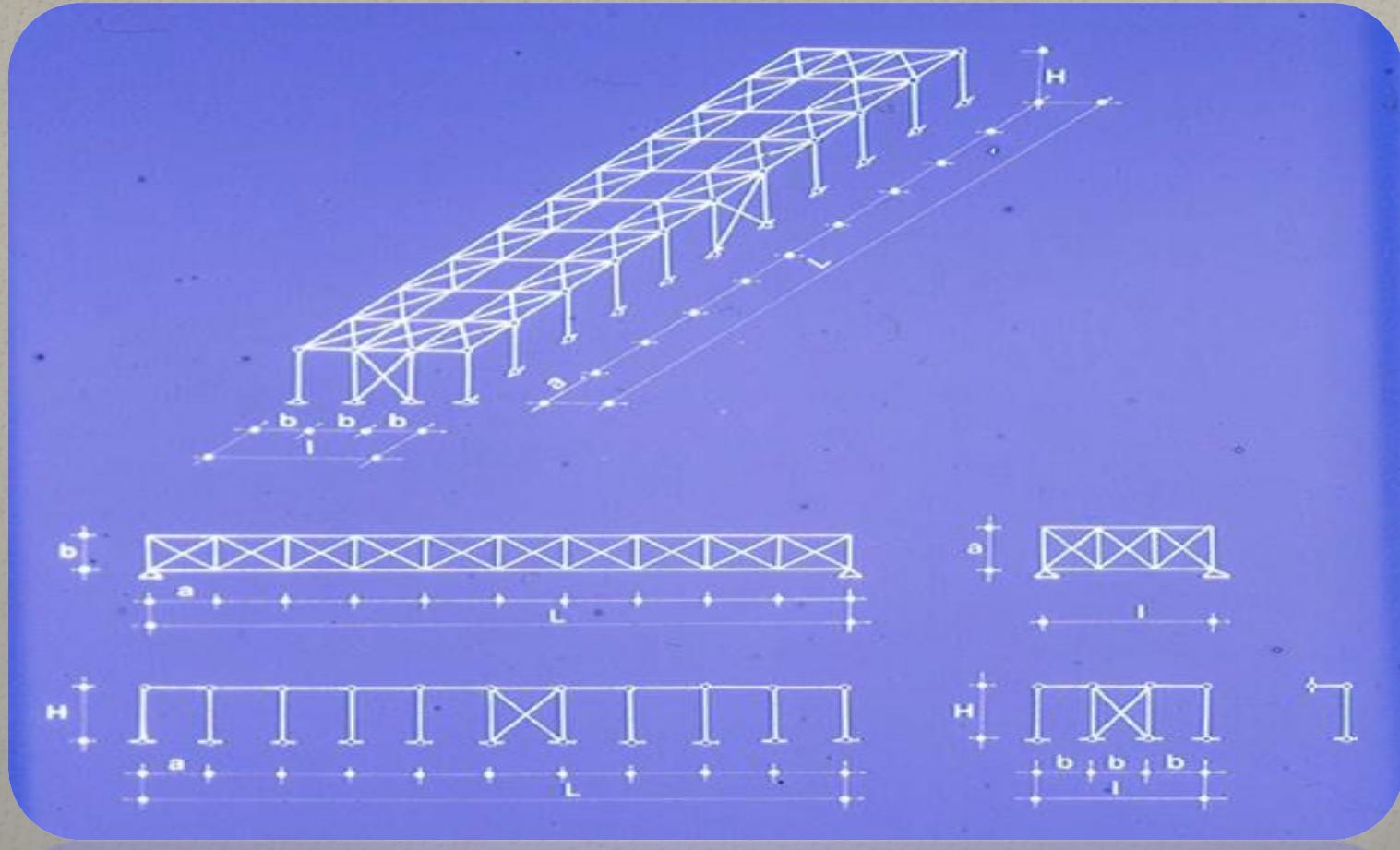
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- pojam stabilizacije

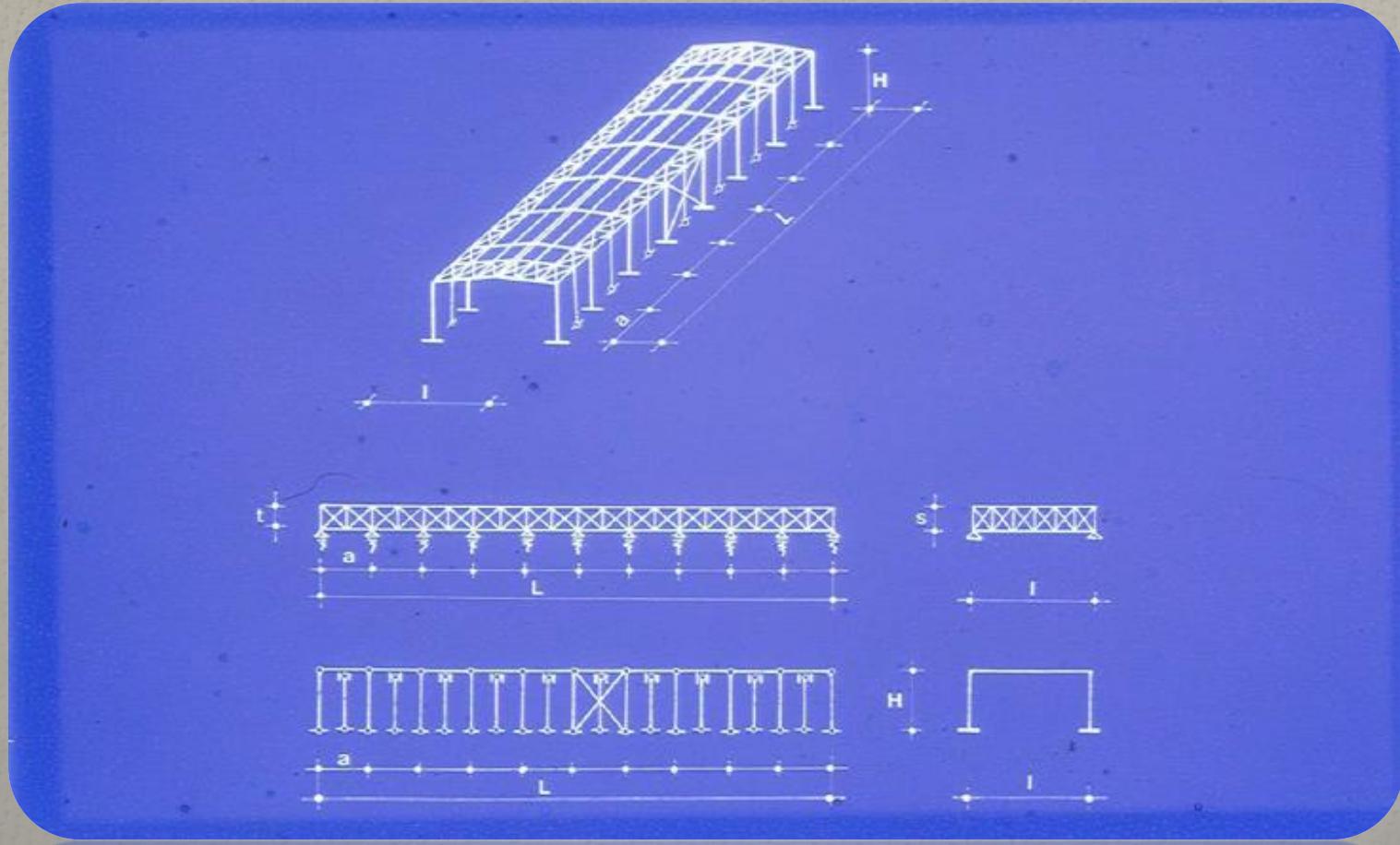
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- pojam stabilizacije

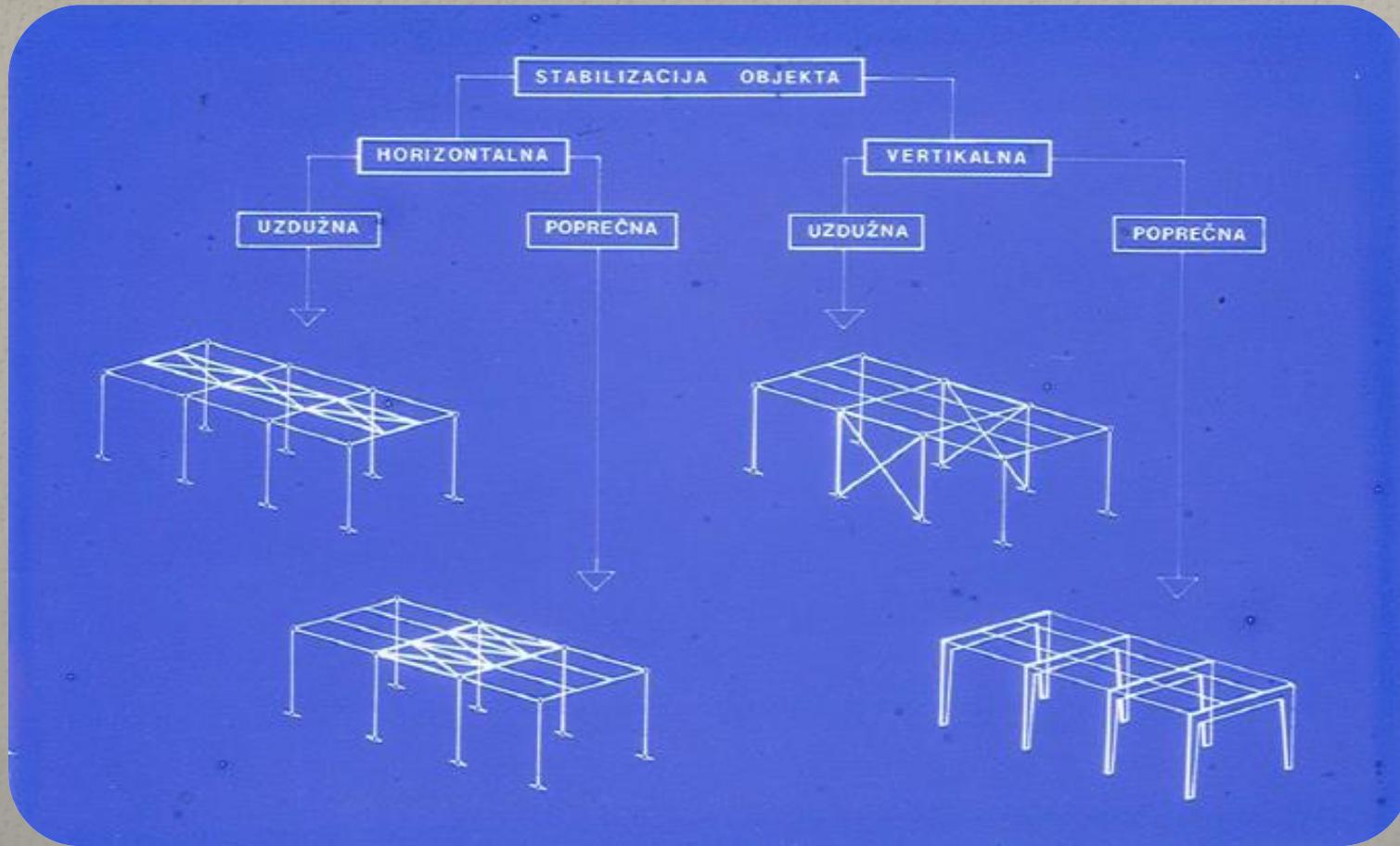
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- pojam stabilizacije

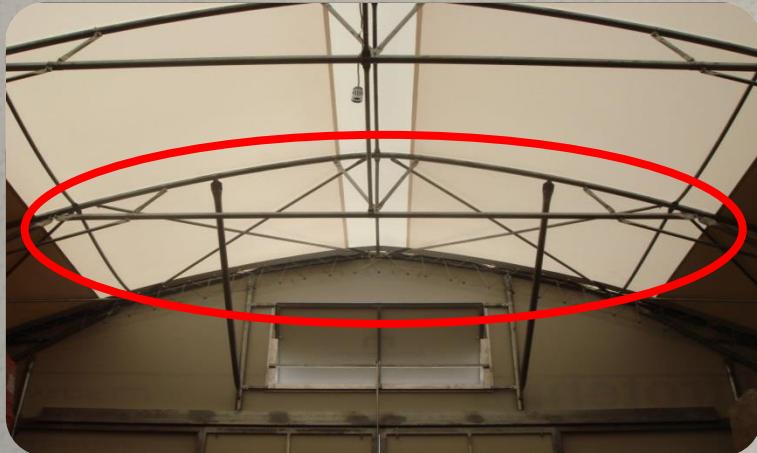
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

○ pojам stabilizacije

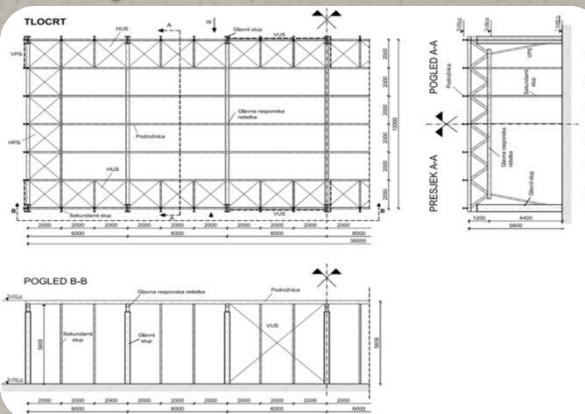
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- horizontalna poprečna stabilizacija (HPS) – horizontalno postavljena rešetka koja se postavlja u krovnoj ravnini u rubnim poljima te svako 4 do 5 polja
  - sastoji se od donjeg pojasa kojeg čini gornji pojas rasponske konstrukcije, gornjeg pojasa načinjenog od cijevnih profila te ispune vlačnih dijagonalnih načinjenih od punih šipkastih profila i vertikalne ispune koju čine podrožnice
  - prenosi horizontalna djelovanja (koja na konstrukciju djeluju u uzdužnom smjeru) na vertikalnu uzdužnu stabilizaciju

DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- horizontalna uzdužna stabilizacija (HUS) – horizontalno postavljena rešetka koja se postavlja u krovnoj ravnini uz uzdužne rubove krovne konstrukcije
- sastoji se od donjeg pojasa kojeg čini vjenčanica, gornjeg pojasa kojeg čini prva unutarnja podrožnica te ispune vlačnih dijagonalala načinjenih od punih šipkastih profila i vertikalne ispune koju čine gornji pojasevi rasponske konstrukcije i dodatni elementi načinjeni od cijevnih profila
- prenosi horizontalna djelovanja (koja na konstrukciju djeluju u poprečnom smjeru) na vertikalnu poprečnu stabilizaciju

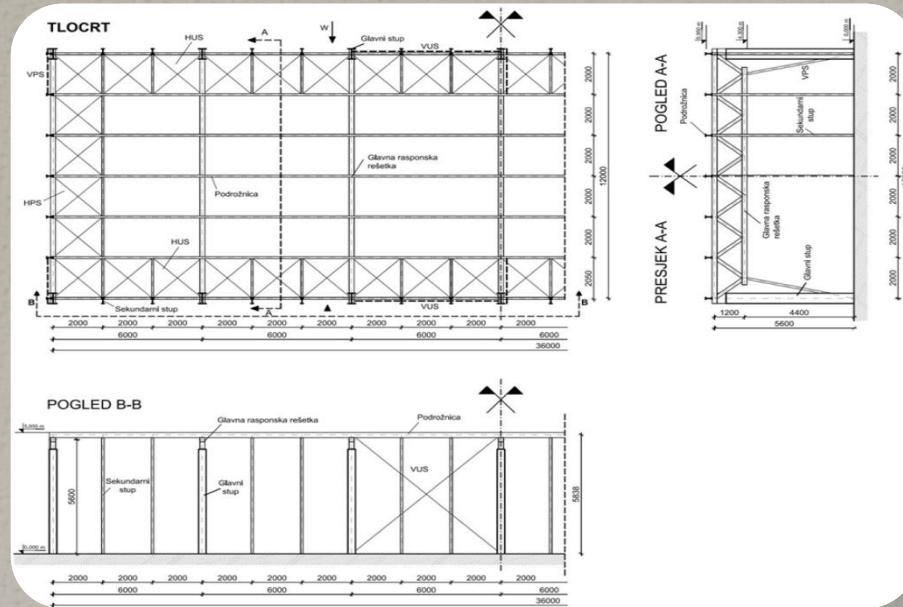
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- vertikalna uzdužna stabilizacija (VUS) – vertikalno postavljena rešetka koja se postavlja u ravnini uzdužnih zidova u srednjem ili u rubnim poljima
  - sastoji se od gornjeg i donjeg pojasa kojeg čine glavni stupovi te ispune vlačnih dijagonala načinjenih od punih šipkastih profila i vertikalne ispune koju čini vjenčanica
  - preuzima reakcije od HPS-a do temelja

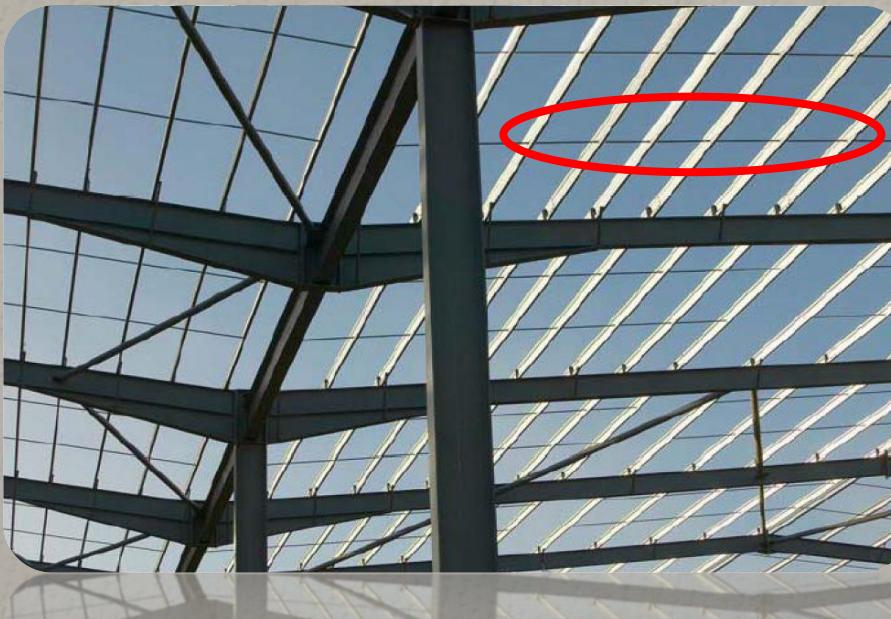
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- vertikalna poprečna stabilizacija (VPS) – vertikalno postavljen sustav koji se postavlja u ravnini glavnog nosivog sustava na početku rubnih polja te svako 2 do 3 polja
  - sastoji se od glavnih stupova, rasponske konstrukcije te vlačno-tlačnih dijagonala načinjenih od cijevnih profila
  - preuzima reakcije od HUS-a do temelja

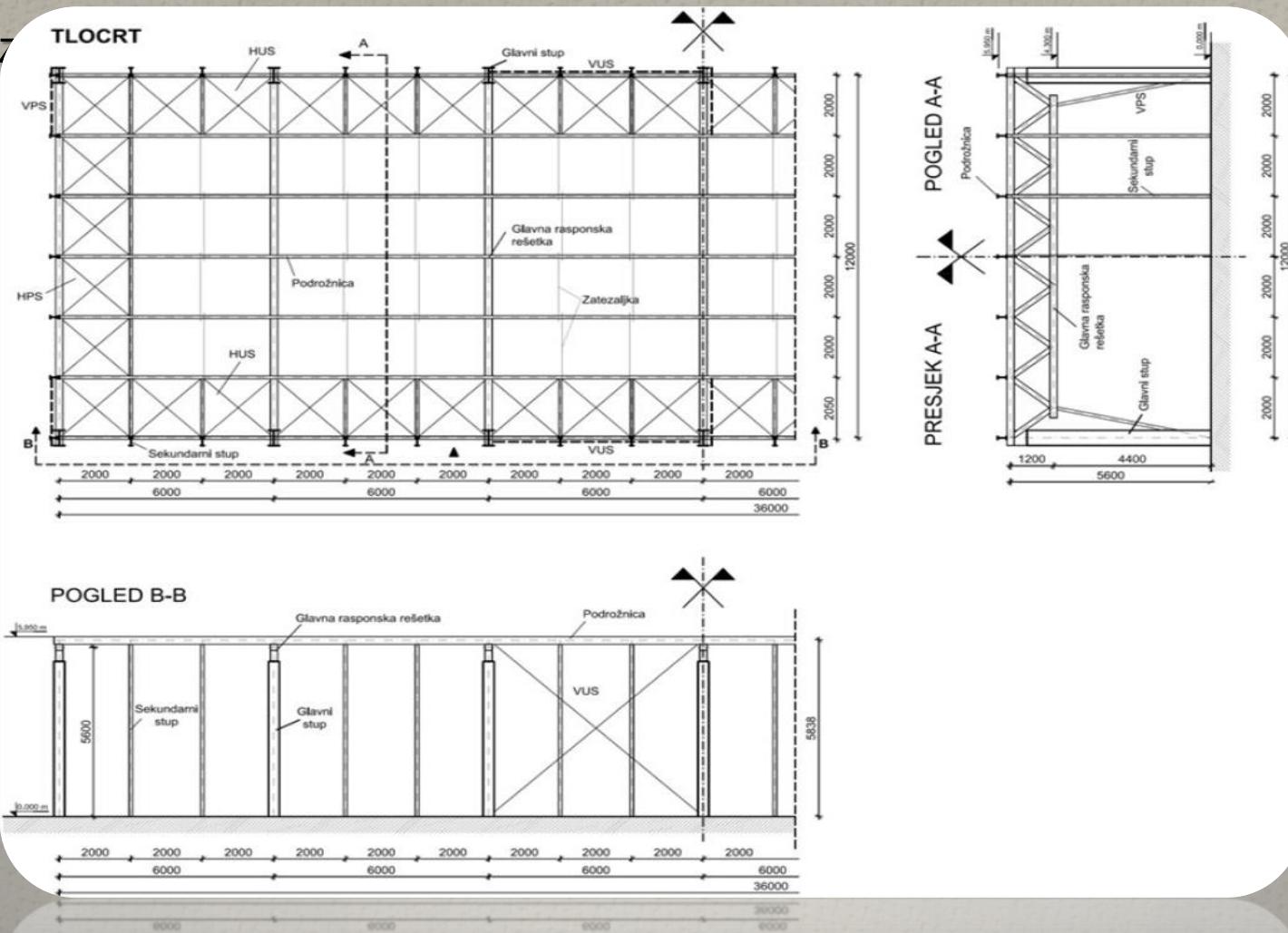
DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- zatezaljke – horizontalno postavljeni elementi koji se postavljaju u krovnoj ravnini u osima koje odgovaraju čvorovima HUS-a (horizontalno nepomičnim točkama)
  - načinjenih od punih šipkastih profila
  - služe bočnom pridržanju podrožnica čime se smanjuje duljina izvijanja podrožnica oko slabije osi i time značajno povećava otpornost podrožnica

DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

○ horiz.

DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- pokrov - obloga konstrukcije krova koja se može definirati u različitim oblicima i materijalima
  - može se smatrati da je za sve tipove potreban nagib do 10%
  - najčešće se odabire kataloški
- fasada – obloga obujmnih zidova konstrukcije koja se može definirati u različitim oblicima i materijalima
  - najčešće se odabire kataloški

KARAKTERISTIKE POLIURETANA

Srednja gustoća:	ISO 845	35 - 42 kg/m ³
Sadržaj zatvorenosti stanica:	ASTM 2856	90/95 %
Termička vodljivost:	UNI 7891	0.0206 W/m ² °C
Otpornost:	ISO 844	minimalno 1,7 kg/cm ² maximalno 2,5 kg/cm ²
Stabilnost:	UNI 8069	a - 25 °C/24h 0,1% a +80 °C/24h 0,5%
Reakcija na vatru:	DIN 4102	

DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

- ovakvi tipovi građevina imaju dvije osi simetrije što omogućava izvjesna pojednostavljenja, prije svega pravilno koncipiran crtež je manji ako se u svim projekcijama koristi svojstvo simetrije
- u pravilu, dispozicijski nacrt čelične konstrukcije trebao bi sadržavati
  - pogled na krov s oblogom (1/2) te bočni pogled na građevinu (1/2)
  - pogled na krovnu konstrukciju (1/2) te presjek u dužini građevine s osnovom stupova i temeljima u visini kote poda kao da nema podne ploče (1/2)
  - tipični poprečni presjek kroz građevinu (1/2) i pogled na rubni nosivi sustav kako bi se prikazali glavni i sekundarni elementi (1/2)
  - pogled uzduž na građevinu (1/2) te pogled uzduž na konstrukciju građevine kako bi se prikazali glavni i sekundarni elementi (1/2)
- svi elementi crtaju se sa svojim pravim debljinama uz dodatnu liniju osi elementa (točka-crta linija)
- linijske kote trebaju biti u [mm], a visinske u [m] s točnošću do milimetra

DISPOZICIJA ČELIČNIH KONSTRUKCIJA

[Montažna hala.mp4](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
GRAĐEVINSKI FAKULTET
PREDDIPLOMSKI STUDIJ
ZAVOD ZA KONSTRUKCIJE

UVOD U KONSTRUKTORSKO INŽENJERSTVO
UBIČAJENA RJEŠENJA DISPOZICIJE OBJEKATA
IZVEDENIH OD RAZLIČITIH GRAĐEVINSKIH MATERIJALA

VODITELJI KOLEGIJA:
Prof.dr.sc. VLATKA RAJČIĆ, dipl.ing.grad.
Prof.dr.sc. IVICA DŽEBA, dipl.ing.grad.

HVALA NA PAŽNJI!

